

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

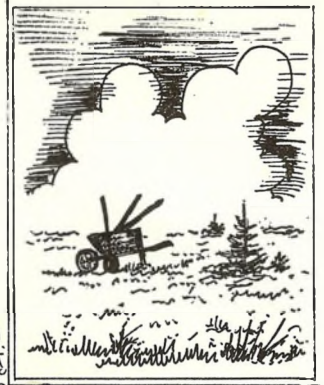
Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

1920

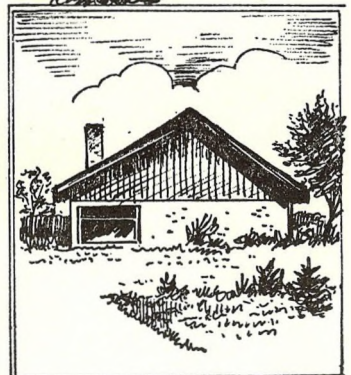
Jens A. Petersen

VESTERLED

Kulturhistorisk skildring
omkring en haveby

1970

Vesterled

Af Jens A. Petersen er tidligere udkommet:

Hjemstavnstoner (digte)	1921
Byens Børn (noveller)	1922
Husmandsbevægelsen i Vejle amt	1922
Fra de otte sogne (lokalhistorie)	1933
Blandsæd (digte)	1936
Mellem levende hegn (lokalhistorie)	1936
Sønden Kolding fjord (lokalhistorie)	1936
Sange fra plovfuren (digte)	1938
Landbrugskrisen i Danmark	1938
Ved det gamle Herredsting (lokalhistorie)	1940
Landbo-ungdommens sange (digte)	1941
Østers-Øen (lokalhistorie) sammen med Georg Morsland	1954
Langs en gammel grænse (lokalhistorie)	1955
Historiske strejftog I—II (redaktion af lokal- historie)	1963—64
I borgernes tjeneste (lokalhistorie)	1964
Fra løbedegne til købstadsskoler (lokalhistorie) sammen med Hans Olsen, Uffe C. Marott, H. L. Hansen og Martin Hansen	1968
Fra landsbyer til bysamfund (lokalhistorie)	1968
Mel og brød (lokalhistorie)	1969
Fra Den gamle Købmandsgaard (lokalhistorie)..	1970
Så til søs (lokalhistorie)	1970
Årets gang i vandresang (med musik af Børge Jacobsen)	
Sønner af Danmark (med musik af Børge Jacobsen)	
Hjemmевærnsmarch (med musik af H. A. Andersen)	
Aftenfred (med musik af J. Saxtorf-Mikkelsen)	

Jens A. Petersen

Vesterled

En kulturhistorisk skildring omkring havebyen
Vesterleds start, liv og vækst

Udgivet af Grundejerforeningen Vesterled
i anledning af 50 års jubilæet den 15. oktober
1970

Havebyen Vesterled ligger i det nordvestlige hjørne af
Brøndbyernes kommune, Smørum Herred, Københavns
Amt (i ældre tid Sjællands østre Sysse)

Foto: Hovedsagelig pressefotograf Allan Hygom

GLOSTRUP BOGTRYKKERI TLF. 96 00 31*

Den gamle jernbanestation i Glostrup. Togforbindelsen nogle få gange om dagen var den eneste forbindelse, man havde fra Vesterled, og vejene dertil kunne kun befærdes i træsko.

Da begyndelsen blev gjort

Den 26. august 1920 indeholdt »Social-Demokraten« (det nuværende »Aktuelt«) en annonce, der vakte opsigt ikke mindst i københavnske funktionær- og arbejderkredse. Der stod i annoncen:

Alle kan tjene 200 kr. om året.

Alle kan få billigt sommerophold.

Nogle får en gave på 5000 kr.

Mange får et lån på 5000 kr.

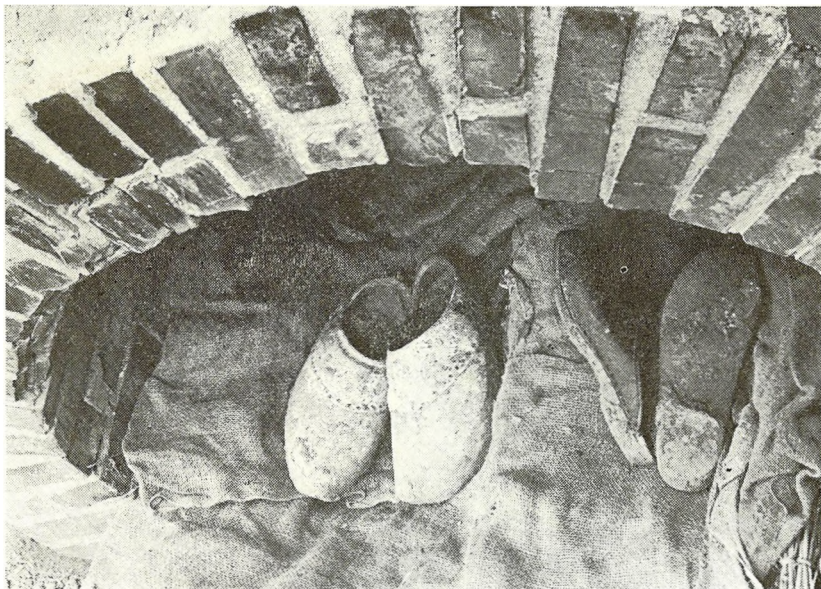
En hjælp i dyrtiden – en fordelagtig sparekasse.

Udsigt til snart at få eget hjem.

Se vor annonce her i bladet i morgen.

Interessentskabet Vesterled.

Det lød jo særdeles strålende og tillokkende, og mange kiggede derfor efter i »Social-Demokraten« den 27. august 1920, og de fandt følgende annonce:

Man satte sine træsko i ly for regnen og skiftede til sko, når man skulle med toget fra Glostrup i de første vejløse nybyggerår.

Gør det til Deres søndagsudflugt.

Intet sted vil De få billigere jord. Intet sted vil De få bedre jord. Intet steds vil jorden på grund af de naturlige forhold få så stor værdistigning. Intet sted vil De finde udstykningen så vel tilrettelagt. Og intet steds vil der blive arbejdet mere ihærdigt for målet, at De får Deres eget hjem.

Betænk det og kom herud.

I øvrigt får den, der køber parcel på søndag, en særlig chance for at få den endnu billigere. Herom gives besked efter købet.

Vi ses altså på søndag.

Interessentskabet Vesterled.

C. G. Knipchildt, godsejer.

H. Lundbeck, journalist.

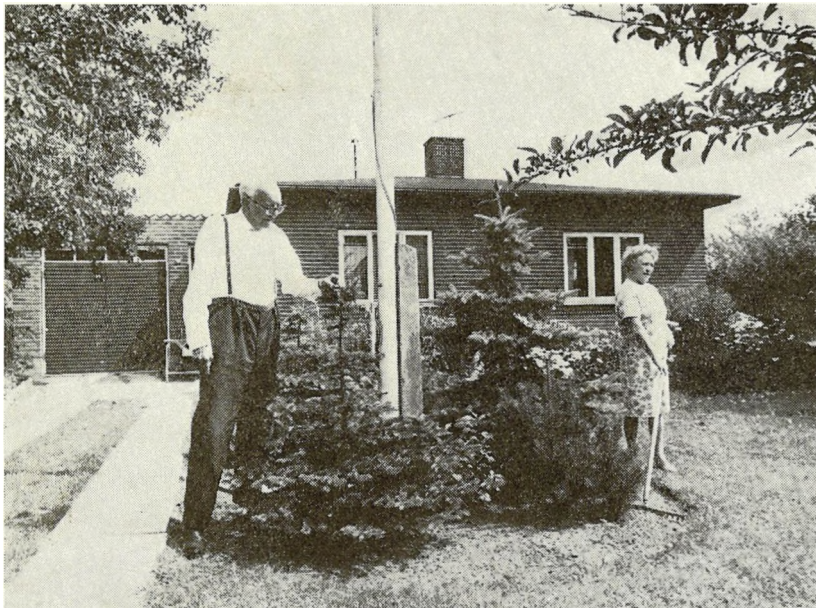
J. Thermansen, landinspektør.

H. Frede Petersen, ingeniør.

G. R. Christoffersen, ingeniør.

Dermed begyndte Vesterleds historie, og tilstrømningen af købere var stor. Interessentskabet oplyser selv herom i et blad med kort over

Jørgen P. A. Haugaard og frue i deres have, Østtoftevej 13, på samme sted, hvor de for 50 år siden købte grund i Vesterled.

udstykningsområdet, der blev udsendt i begyndelsen af 1921. Da beskrivelsen deri fremstiller sagen set fra interessentskabets side, skal det her gengives i store træk:

– Vi begynder nu atter salget af parceller i »Vesterled«.

Vi begyndte salget den 29. august i fjor. Allerede denne dag solgte vi ca. 270 parceller, og i de følgende måneder, indtil den sædvanlige vinterstandsning indtrådte, solgte vi ved et jævnt og støt salg 210 parceller til, således at vi i november havde solgt 480 parceller – noget ganske enestående i dansk udstykningshistorie.

Dette mægtige salg turde i og for sig være anbefaling nok, når vi nu atter åbner salget, idet det viser, at folk fandt, at den jord, vi falbød, var værd at købe.

Men i øvrigt tror vi også, at hver eneste af vore købere i fjor i år vil anbefale enhver, der ønsker at købe jord, at købe det i Vesterled, fordi de simpelthen ikke kan købe noget andet sted på bedre og billigere betingelser.

Vesterled ligger ved Glostrup. Fra Hovedbanegården kommer man

Anton M. Jeppesen og frue udenfor hjemmet i 1928 og samme sted august 1970.

på 22 minutter, fra Valby station på 13 minutter ud til Glostrup station, og derfra har man 10 minutters gang ud til Vesterled.

Fra Vesterbro cykler man med lethed ad Roskilde Landevej i en halv time ud til Vesterled.

Vesterled ligger syd for banelinien, vest for Glostrup. Det er herregården »Ragnesminde«s ca. 300 tønder land, der udstykkes, en vældig flade af Danmarks bedste og frugtbarste jord, som det vil være en fornøjelse at dyrke i modsætning til meget af det jord, som ellers udstykkes.

Her bliver ca. 1200 parceller i størrelser fra 1800 til 4000 kvadratalen, hvoraf som sagt 480 parceller allerede er solgt.

Priserne er billigere end noget som helst andet sted, idet de efter beliggenheden er 55 - 60 - 65 og 70 øre pr. kvadratalen, men hertil kommer, at sælgeren heraf afgiver ca. 12 øre pr. kvadratalen til grundejerforeningen, således at den virkelige pris bliver 43 - 48 - 53 og 58 øre pr. kvadratalen.

Enhver kan deraf se, at man intet steds kan gå hen og købe billigere jord.

Den billige pris er måske endda ikke den største fordel for køberne. Vi tror nok at kunne sige, at de hidtidige købere vil mene, at den største

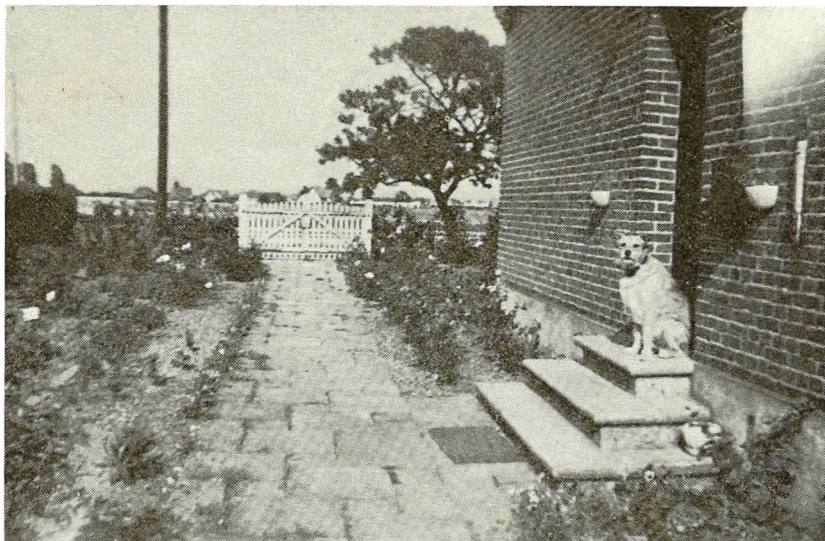
fordel ligger i den måde, hvorpå Vesterleds fremtidige udvikling er tilrettelagt.

Der er dannet en grundejerforening, som enhver køber er forpligtet til at være medlem af, og som har til opgave at føre udviklingen i Vesterled frem inden for de rammer, som lovene foreskriver. Denne grundejerforening har gennem sin bestyrelse ret til at kontrollere, at de afdrag, som medlemmerne indbetaler, først og fremmest anvendes til afdrag på de »Ragnesminde« påhvilende prioriteter, således at der herigennem er skabt en effektiv betryggelse for, at sælgernes forpligtelser overfor køberne overholdes.

Dernæst bliver alt tilrettelagt for det fremtidige anlæg af veje og kloaker. Medens der ellers ikke tages hensyn hertil ved udstykningsforetagender, således at køberne i dette forhold må skøtte sig selv, og således at parcellerne gennem mange år ikke bliver andet end parceller, er der i Vesterled sørget for, at veje og kloaker kan blive anlagte efterhånden, og parcellerne som følge deraf forandres til virkelige byggegrunde.

Dette sker for det første derved, at sælgerne afgiver en vis del af salgsprovenuet til vej- og kloakfond. Denne del bliver antagelig ca.

Margrethe Laursens hjem i 1945 og samme sted 1970. Haven er beskåret tre gange ved vejudvidelser.

350,000 kr. eller ca. 12 øre pr. kvadratalen. Dernæst derved at køberne forpligter sig til at betale 2 øre pr. kvadratalen om året – når det første år er gået – til vej- og kloakfonden.

Ved disse 2 øre alene vil der indkomme ca. 60,000 kr. om året. Når hertil kommer bidraget fra sælgerens side, vil man, når det første år er gået, hvert år råde over så betydelige beløb, at man kan anlægge meget betydelige vejstrækninger, uden at det bliver nogen særlig økonomisk byrde for køberne, således at man ad åre vil få hele vejnettet i Vesterled anlagt på en for køberne økonomisk lempelig måde.

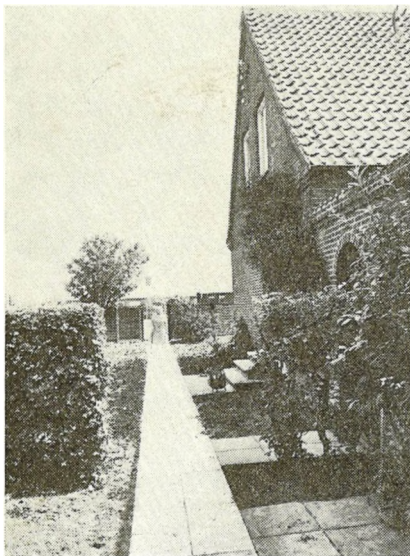
Denne måde at gå frem på, mener vi, er langt mere betydningsfuld og værdifuldere end selve den billige pris, og vi tror, at enhver, der har noget kendskab til disse forhold, vil give os ret deri.

Allerede til næste år vil man sikkert kunne begynde på vejanlæg, og det vil også have sin fordel, at man ikke kan begynde før, idet vejene da sandsynligvis vil være billigere at anlægge, end de er i øjeblikket.

I efteråret blev der nedsat et udvalg til fællesindkøb. Der indløb allerede da bestillinger på for ca. 10,000 kr. træer og buske. Dette udvalg vil sandsynligvis vedblive at arbejde, så længe der er brug for dets arbejde.

Alt i alt tror vi med sandhed at kunne sige, at de, der vil købe jord for derpå engang at få deres eget hjem, ikke kan gøre bedre end at købe

en parcel i Vesterled. Og vi er overbevist om, at de, der allerede har købt jord derude, vil sige det samme.

Trafikforholdene gør interessentskabet Vesterled også til genstand for en udførlig omtale. Man giver bl. a. oplysninger om togtiderne fra Københavns Hovedbanegård og fra Valby. Det var jo længe før S-togenes tid, og man vil jo nok i dag synes, at de dengang eksisterende togforbindelser ikke var noget at prale med. Det oplyses, at der var seks daglige tog fra Københavns Hovedbanegård, idet der afgik tog kl. 7,05, kl. 10,08, kl. 1,00, kl. 2,25, kl. 4,25 og kl. 5,45.

Fra Glostrup station til København kunne man komme med tog kl. 5,28, kl. 7,14, kl. 8,13, kl. 8,40, kl. 9,50, kl. 12,24, kl. 2,49, kl. 4,25, kl. 6,24, kl. 8,24, kl. 9,29 og kl. 11,17.

– Der er måske mange, der synes, at Vesterled ligger så langt borte, skriver udstykningskonsortiet bl. a. og fortsætter:

– Strømmen er nemlig hidtil gået andre veje, navnlig mod nord, og man er blevet fortrolig med navne som Brønshøj, Søborg, Hellerup, Charlottenlund, hvorimod navnet Glostrup sjældent høres. Derfor får folk uvilkårligt den følelse, når det en enkelt gang nævnes, at det er noget, der ligger langt borte.

Og dog er det så nær. Det er den første stationsby fra København. Man kommer lige så hurtigt dertil fra Rådhuspladsen som til Brønshøj, hurtigere og lettere end til Søborg. Der er bedre togforbindelser end

P. Martin Kristensen,
vejmand i Vesterled,
fotograferet samme
sted i 1955 og 1970.

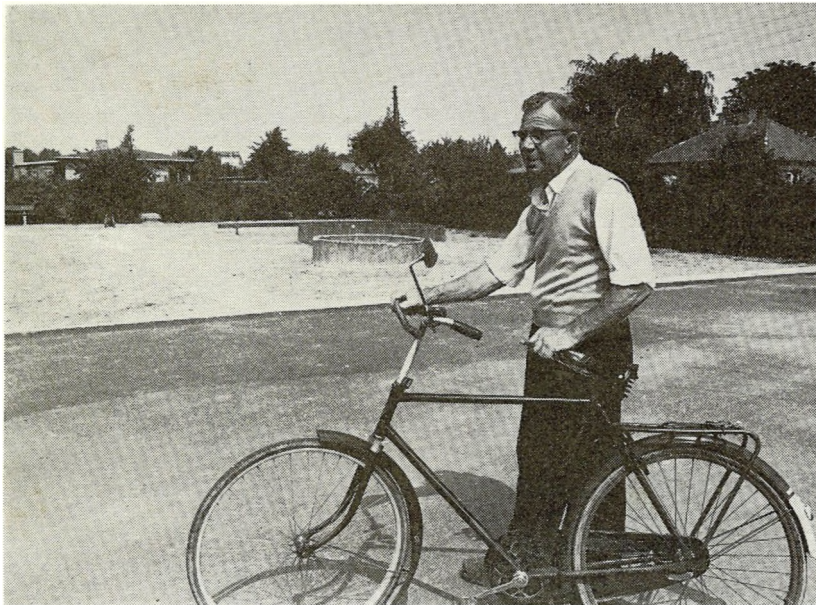
med nogen anden station på Kystbanen, Nordbanen og Slangerupbanen – kunne man altså dengang oplyse i 1921, og man kunne videre oplyse, at når man engang får sit eget hus derude og køber årskort, koster turen frem og tilbage – endog så tit man vil – kun 38 øre om dagen.

Det var også omkring 1920, at det af de vestlige kommuner nedsatte trafikudvalg, med nu afdøde direktør Alfred L. Rasmussen, A/S H. Jesen, Taastrup, som formand arbejdede med store planer om sporvogne til Glostrup og Taastrup, og det fortæller interessentskabet Vesterled også om, idet man bl. a. skriver:

– Der er få steder, der synes at have så store muligheder for anlæg af en sporvej som Roskilde Landevej.

En anlagt vej med vejareal af tilstrækkelig bredde – 25 meter – til anlæg af en sporvej med to byer, Glostrup og Taastrup, som endestationer, byer, der er i stadig stærk vækst. Et udvalg fra Glostrup og Taastrup har allerede gjort et forberedende arbejde, og Vesterled vil sikkert give stødet til, at arbejdet kan blive ført ud i virkeligheden inden for et overskueligt tidsrum, når priserne på materialer bliver overkommelige.

Ja, sådan var faktisk også de planer, man fra trafikudvalgets side afbejdede med i årene omkring 1920. Det hele blev som bekendt ikke til noget, hvad næppe nogen i dag beklager, idet rutebiler og andre motorkøretøjer har gjort sporveje overflødige, og Roskildevvej – som man i 1920 syntes var overmåde bred – i dag, trods senere udvidelser, slet

ikke kan tage den store trafikstrøm. Alene disse forhold viser, hvor meget der er sket i de forløbne 50 år, og hvilken udvikling, der på alle områder har været på vestegnen.

Salgsbetingelserne, således som interessentskabet offentliggjorde dem i foråret 1921, er også særdeles interessante og oplysende, hvorfor de skal gengives her, sådan som selskabet selv offentliggjorde dem:

– Alle salgsbetingelserne er formulerede i en købekontrakt, som køberne er forpligtet til senere at underskrive. Denne købekontrakt er, oplyser interessentskabet, udarbejdet som resultat af forhandlinger mellem grundejerforeningen og sælgeren og forelagt og vedtaget enstemmigt på grundejerforeningens generalforsamling den 8. marts 1921.

Vi citerer her dens vigtigste bestemmelser:

Godsejer C. G. Knipchildt underskriver den som ejer af den jord, der udparcelleres.

Parcellen overtages af køberen den dag, da købet finder sted, og han svarer fra den dag af alle af den gående skatter, afgifter og andre byrder og forrenter ligeledes fra den dag af købesummen og den til enhver tid tilbageværende del deraf med 5 pct. p. a.

Ved købet betales et indskud på 50 kr. for parceller på under 3000 kvadratalen og 100 kr. for parceller på 3000 kvadratalen og derover.

Renter og afdrag betales derefter i månedlige kontingenter, hvis størrelse vi anfører andetsteds. Disse kontingenter betales inden den 8. i hver måned, første gang inden den 8. i den efter købet følgende måned.

Alle købere skal være medlemmer af grundejerforeningen, forpligtet til at rette sig efter dens love og til at udrede de bidrag af enhver art, som foreningen på sine generalforsamlinger pålægger medlemmerne.

Medens sælgeren har første prioritets panteret i den solgte parcel, rykker denne panteret ved parcellens bebyggelse tilbage til 2. prioritet efter en 1. prioritet af kreditforenings eller offentlige midler.

For parcellernes bebyggelse gælder følgende bestemmelser:

Af parcellens areal må kun højst en fjerdedel bebygges, og der må på samme ikke opføres bygninger med butikker eller forretningslokaler, hvori der drives handel, der kræver næringsadkomst, deri også indbefattet forbrugsforeningsvirksomhed.

Der må på parcellen kun opføres et hus med højst to beboelseslejligheder og med højst to beboelseslag.

Der må ikke på parcellen opføres fabriksbygninger, ej heller bygninger, i hvilken der drives virksomheder, der ved støj, røg eller ilde lugt forulemper omboende. Parcellen må ikke benyttes til oplagsplads.

Vejmand P. Martin Kristensen og hustru, Parkallé 302, ved sølvbrylluppet 11. marts 1942 og samme sted august 1970.

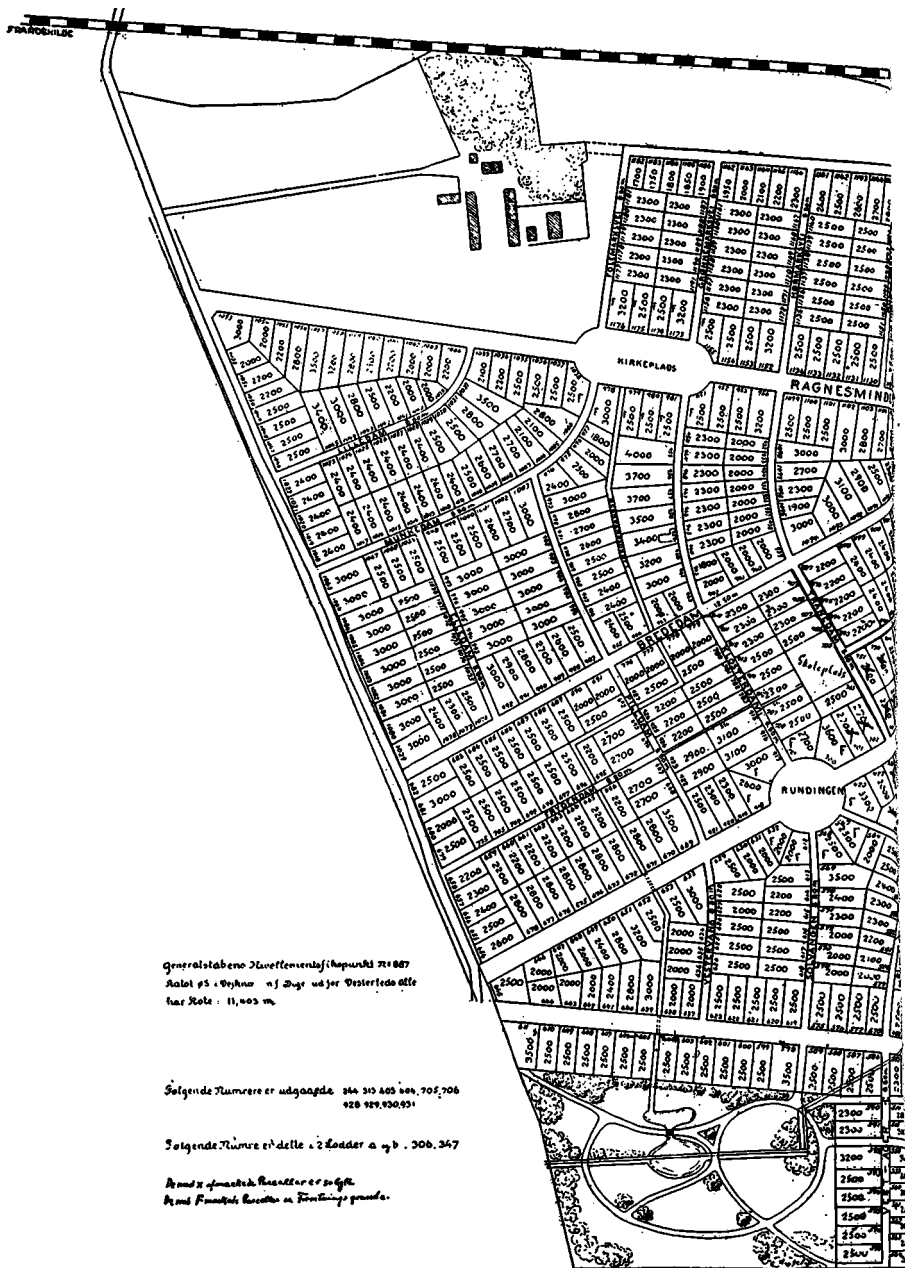
Der nedsættes ved sælgerens foranstaltning en censurkomité på fem medlemmer, hvoraf to udpeges af sælgeren, to af grundejerforeningens bestyrelse og en, der fungerer som formand for komiteen, af foreningen »Bedre Byggeskik«, subsidiært af »Akademisk Arkitektforening«, mere subsidiært af stiftamtmanden. Komiteens formand må ikke være medlem af Vesterleds grundejerforening. Intet fast beboelseshus og ingen tilbygning må opføres, før tegningen dertil er godkendt af censurkomiteen, der for bedømmelse heraf erholder et honorar, der betales af parcelejeren.

Det forbeholdes at lade censurkomiteen udarbejde en bebyggelsesplan, der ikke uden særlig tilladelse må fraviges ved parcellens bebyggelse.

Censurkomiteen afgør ved inappellabelt skøn, hvorvidt en påtænkt bygning kan betragtes som fabriksbygning, eller hvorvidt en virksomhed kan antages ved røg, støj eller ilde lugt at genere de omboende, ligesom den er berettiget til at skride ind, hvis overtrædelse af servitutterne efter denne paragraf måtte ske, og udstede de påbud, den i denne anledning

---

Kort over den oprindeligt planlagte haveby, der aldrig fik så stor en udstrækning.
Se side 16 og 17.

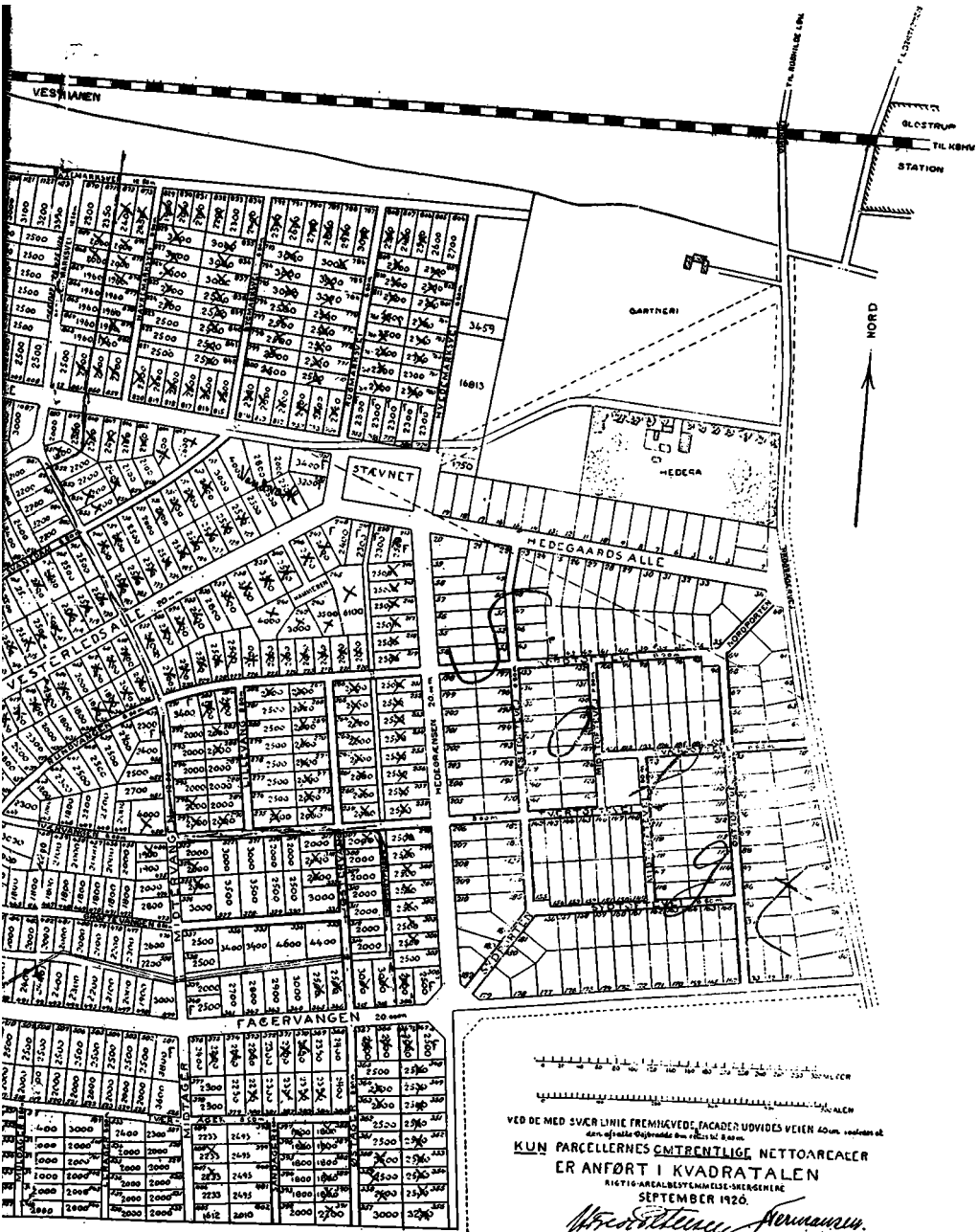
Generalstabens Hæftekortafdelingspunkt 718 087
 Skat nr 5 - Bygning af Byg og for Østerrøds alle
 har Kote = 11,403 m.

Følgende Nummere er udgaaede 266 310 405 500, 705, 706
 928 929, 930, 931

Følgende Numre er delte = 2 Lødder a og b = 300, 347

Grund 2 afmærkede Reserver er anført.
 Af dem findes der Reserver og Forbeholdings grunde.

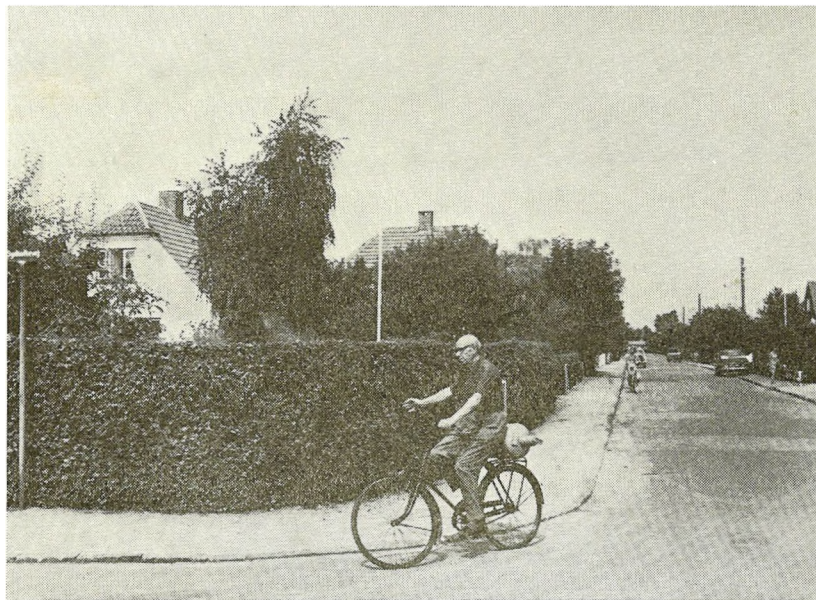
VED DE MED SVAR LINJE FREMHVEDE FACADER UDVIDES VEJEN 40m. vedtaget af den offentlige Delegation den 22.11.1920.

KUN PARCELLERNES OMTRENTLIGE NETTOAREALER ER ANFØRT I KVADRATALEN

REGTIG-AREALBESTEMMELSE-SERIE NR. 12

SEPTEMBER 1920.

W. S. Petersen, Formanden.

Anton M. Jeppesen, Østtoftevej 20, henter gas på cyklen i august 1970.

finder nødvendige, samt pålægge dagmulkter, såfremt dens påbud ikke efterkommes indenfor den fastsatte frist.

Enhver attest overfor det offentlige eller andre vedrørende bebyggelse og lignende udstedes af censurkomiteen.

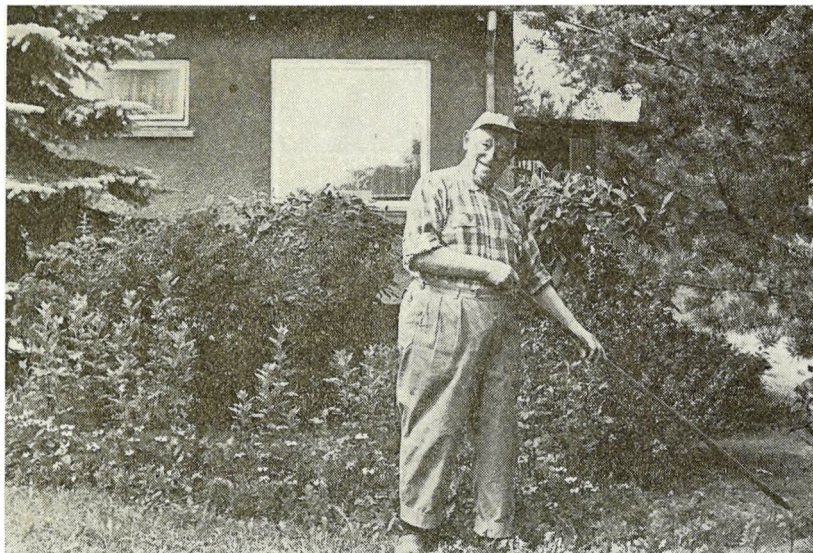
Køberen og efterfølgende ejere af parcellen har hegnsplicht for samme og er med hensyn til hegn underkastet de bestemmelser, som censurkomiteen eventuelt måtte fastsætte.

Disse servitutter skal tinglyses med gyldighed til udgangen af 1975, og hvert medlem af grundejerforeningen har påtaleret.

For de af sælgeren udpegede forretningsgrunde gælder det, at de selvfølgelig må benyttes til forretningshuse af den art, hvortil de sælges, men i øvrigt gælder for dem de samme servitutter. Dog må det bemærkes, at forretnings- eller kontorlokaler i en etage regnes for et beboelseslag.

Skøde kan fås, når halvdelen af købesummen med erlæggelse af de årlige afdrag er betalt, og når landbrugsministeriets udstykningsapprobation foreligger, og på restkøbesummen udstedes da en panteobligation, hvis pålydende forrentes og afdrages som hidtil. Køberen betaler, de ved udstykningen og handelen forbundne omkostninger, således som nævnt i købekontrakten.

Karl E. V. Weissleder, Hedegrænsen 24, var også med fra starten.

De månedlige kontingenter skal som nævnt indbetales inden den 8. i hver måned. Med hensyn til restancer er der truffet en ordning i købekontrakten, der som sagt er sanktioneret af grundejerforeningen, og i tilfælde af sygdom og arbejdsløshed kan man eventuelt få henstand på nærmere aftalte betingelser.

Ja, det var altså stort set de betingelser og servitutter, som de mange købere af parceller i Vesterled gik ind på.

Interessentskabet meddelte i øvrigt i sin udsendelse, som journalist H. Lundbeck havde redigeret og på sælgernes vegne havde ansvaret for, at grundejerforeningens bestyrelse i anledning af det nye salgs begyndelse i foråret 1921 havde udsendt et prospekt til alle medlemmerne med anmodning om at virke for salget.

I denne henvendelse hed det bl. a.: – både fordi vi tror, at det er fordelagtigt at købe i Vesterled, og fordi jo før alle parceller bliver solgt, jo før vil realisationen af vore planer om at gøre parcellerne til virkelige byggegrunde blive gennemført.

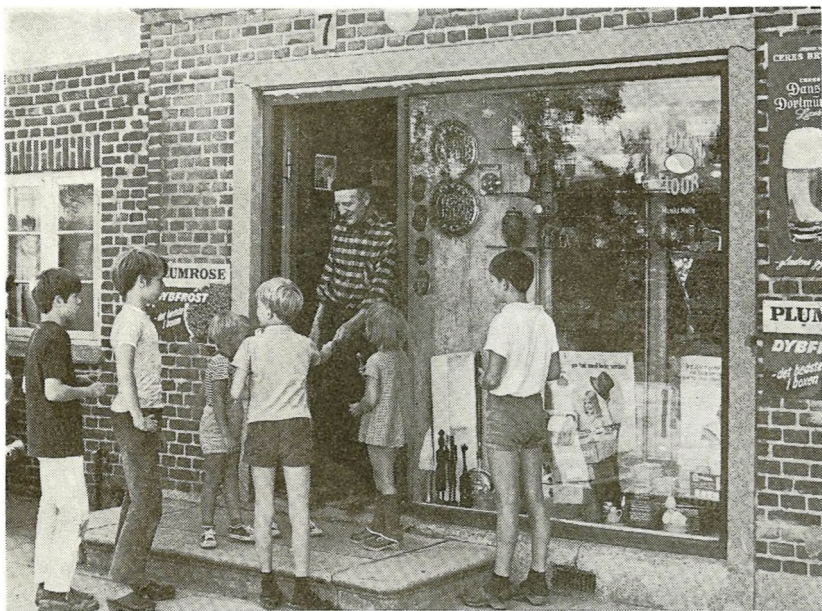
Og man havde højtflyvende planer. De mest jordnære var veje og kloaker, vand, gas og elektricitet – der var jo ingen af delene i starten – men til de højtflyvende hørte, at man endda spekulerede på, at Vesterled skulle være en egen selvstændig kommune!

I det af journalist H. Lundbeck skrevne meddelelsesblad for udstykningselskabet hedder det nemlig bl. a.:

– Der er 1200 parceller i Vesterled. Det vil sige, at såfremt de i løbet af nogle år bliver bebygget med egne hjem, vil Vesterled blive en by på ca. 6000 indbyggere. Der er endda sandsynlighed for, at den kan blive en egen kommune, idet den jo vil være folkerigere end mange danske købstæder.

Derfor vil det at købe en parcel i Vesterled få et noget andet – et vist poetisk – skær over sig end at købe en parcel i de små udstykningsforetagender. Man køber parcel ude i det åbne land og bliver derved interesseret tilskuer til og medarbejder af en udvikling, der skal foregå i Vesterled. Man ser lysthuse og sommerhuse vokse frem, haver blive anlagt, og år for år skrider det frem. Veje og kloaker bliver anlagt, nogle huse bygges, og en skønne dag kan man virkelig tale om Danmarks største haveby, havebyen Vesterled med egen borgmester, egen kommunalbestyrelse, egne kommunale institutioner.

Naturligvis varer det år, inden man når så vidt, og naturligvis koster det penge, men arbejder alle parcelejere under bestyrelsens ledelse på at nå fremad til dette mål, således som arbejdet fra første færd er plan-

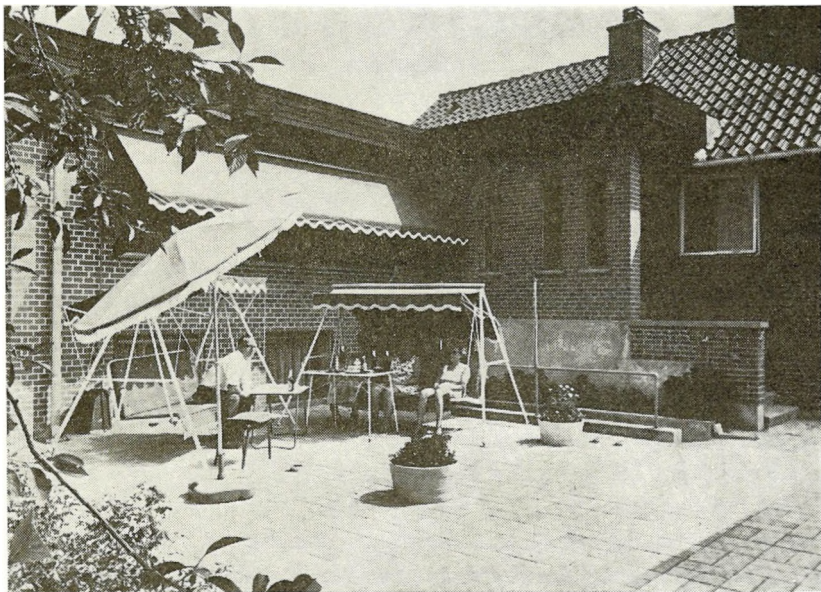
Den gamle landhandel hos købmand Holger Johs. Andersen, Tværtoftevej 7.

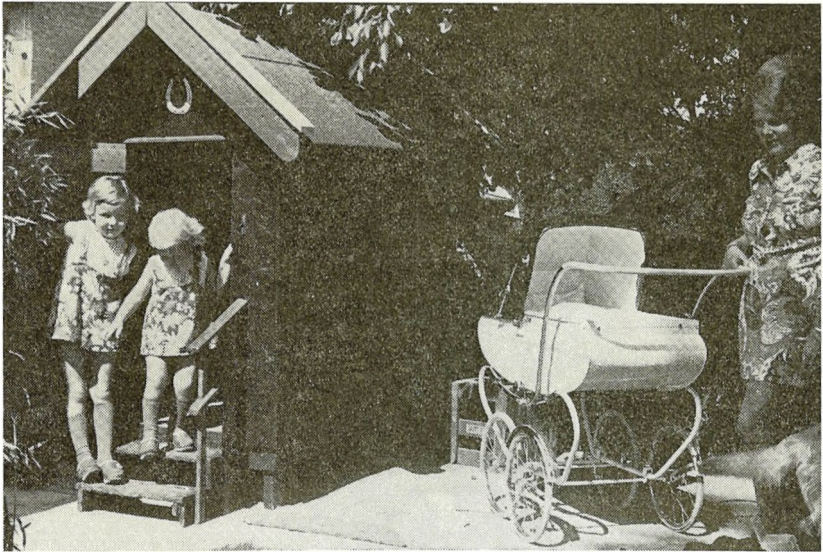
lagt, vil man nå målet, og heri vil der ligge en stor tilfredsstillelse for hver enkelt. Man vil under dette arbejde blive bypatriot, pege med stolthed på, hvad man formår at udrette, og være stolt af havebyen Vesterled, når den engang står der.

Bestyrelsen har ladet foretage en beregning over, hvad det vil koste at anlægge de 18,8 kilometer veje og kloakker, bygge gasværk, vandværk og forsyne havebyen med elektricitet. Efter denne beregning synes det, at man kan få alt dette for noget over en krone pr. kvadratalen, således at byggegrundene da vil stå køberne i 1 kr. 50 øre à 1 kr. 75 øre pr. kvadratalen. Da alt tyder på, at der i løbet af få år vil være ført sporvogn ud i umiddelbar nærhed af Vesterled, kan enhver se, at man ikke på nogen måde kan få billigere byggegrunde end i Vesterled.

Når »Ragnesminde« kaldes en herregård og Knipchild godsejer, så hører det til de helt store overdrivelser. Herregård har »Ragnesminde« aldrig nogen sinde været. Den har som alle de øvrige gårde i Brøndby-øster, Brøndbyvester, Glostrup, Herstedøster, Herstedvester, Vallensbæk m. m. været kongeligt fæstegods og hørt til det københavnske rytterdistrikt, og den har tilmed ikke hørt til de kendte større gårde i rytterdistriktet. Godsejeren kan med lidt god vilje kaldes proprietær.

Parkallé var oprindeligt den stille Fagervang, men blev en larmende vej, og beboerne flyttede derfor haveidyl og hvileplads bag husene.

Haveidyl med legende børn i Vesterled.

Men når udstyknings-interessentskabet skriver herregård og gods-ejer, har det måske været for at dupere køberne, der vel ville være stolte af at eje gammel herregårdsjord.

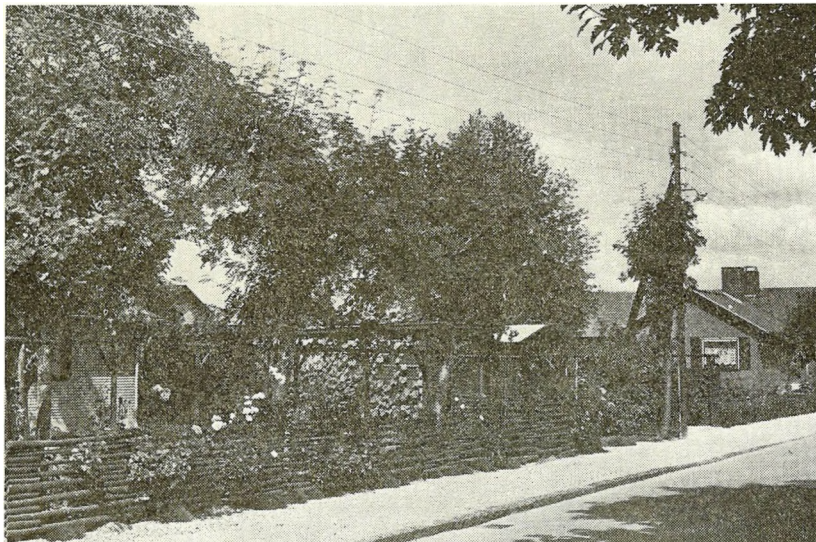
I 1926, da konsul Birkedal Hartmann ejede »Ragnesminde«, matr. nr. 20 a m. fl. af Brøndbyvester, var det samlede areal $115\frac{1}{2}$ hektar. Konsul Hartmann havde købt gården i 1923 af grosserer P. Benzon. Ejendomsskylden var 409,000 kr. og jordværdien vurderet til 209,000 kroner.

Ved hartkornsvurderingen var Ragnesminde sat til 27 tdr., 4 skæpper, 0 fjerdingkar og $\frac{1}{4}$ album. Bygningerne er der ikke ændret meget ved gennem årene, men i de senere år kan man nok kalde det industri- og handelslokaler.

Vejforholdene fra Vesterled til bl. a. Glostrup og Glostrup station er et helt spændende kapitel for sig, og det oplyses gennem en kontrakt om vejret for en del ejendomme over matrikelnummer 7 af Glostrup, underskrevet den 28. november 1889.

Det hedder heri:

– Imellem underskrevne gårdejer Hans Rasmussens enke, Ester Rasmussen, som ejer af ejendommen matr. nr. 7 af Glostrup på den ene side, og gårdejer Niels Petersen som ejer af matr. nr. 22 b af Brøndbyvester, gårdejer Lars Pedersen Pihl som ejer af matr. nr. 22 o ibd., han-

Smukt parti fra Bygmarksvej med roser og pergola.

delsgartner N. Pedersen som ejer af matr. nr. 22 ibd., handelsgartner N. Jensens enke Bolette Jensen som ejer af matr. nr. 21 c idb., handelsgartnerne Bruhn & Jacobsen som ejere af matr. nr. 22 ibd., handelsgartner C. Waterstradt som ejer af matr. nr. 21 ibd, handelsgartner Thelle som ejer af matr. nr. 21 ibd. på den anden side oprettes og indgås her ved følgende:

Kontrakt:

1.

Jeg, Ester Rasmussen, meddeler herved for mig og efterfølgende ejere fornævnte lodsejere af Brøndbyvester og efterfølgende ejere af deres respektive ejendomme eller dele deraf ret til til hest, til vogns eller til fods at befærde den vej, der fra handelsgartner Thelles ejendom fører over jernbanen gennem min ejendom, matr. nr. 7 af Glostrup, forbi min gård ud til Roskilde landevej. Vejen, som jeg forpligter mig til at holde forsvarligt indgrøftet, skal have en bredde af mindst 6 alen.

2.

Som vederlag for den os tillagte ret forpligter vi underskrevne ejere os og efterfølgende ejere, som alle benytter vejen, til at betale ejeren af matr. nr. 7 af Glostrup en årlig ydelse af i alt 13 kr., der erlægges med 4 kr. af ejeren af matr. nr. 21 a, 1 kr. af ejeren af matr. nr. 21 b, 1 kr.

Fagervangen (nu Parkallé) og Krogagervej (nu Sdr. Ringvej) i 1925.

af ejeren af matr. nr. 21 c, 2 kr. af ejeren af matr. nr. 22 b, 1 kr. af ejeren af matr. nr. 22 c, 1 kr. af ejeren af matr. nr. 22 f og 1 kr. af ejeren af matr. nr. 22.

Afgiften erlægges stedse kontant og skadesløst på den berettigedes bopæl inden hvert års 1. oktober.

3.

Undlader en eller flere at betale afgiften i rette tid, er ejeren af vejen berettiget til at forbyde ham eller de enhver færdsel på vejen, indtil afgiften er betalt, og vedbliver han eller de trods forbudet herimod at befærde vejen, ifalder vedkommende en mulkt til ejeren af vejen à 1 kr. for hver gang, vejen befærdes af ham.

4.

Vedligeholdelse af vejen, med undtagelse af, at dens ejer som anført er pligtig at holde den forsvarligt indgrøftet og bortkøre eller bortskaffe den derved opkastede jord, besørages af de til færdsel på vejen berettigede efter nedenanførte bestemmelser.

Dog er ejeren af vejen til enhver tid og på samme måde, som nedenfor bestemmes om vedligeholdelsen af den øvrige del af vejen, pligtig forsvarligt at vedligeholde det stykke vej, der fra min, Ester Rasmussens, indkørsel til min gård på den vestlige side af møddingstedet fører ud til landevejen, samt den stenkiste, der findes ved den sydlige ende af min have, og den, der findes på den sydlige side af banelinien, derimod ikke den stenkiste, der findes i skjellinien ved handelsgartner Thelles ejendom.

5.

Som nærmere bestemmelser om måden og fordelingen af vejens vedligeholdelse ere vi underskrevne til færdsel på vejen berettigede, derhos blevet enige om, at vejen skal opmåles og indeles i parter, hvoraf hver ejendom i forhold til sit hartkorn får sin. Disse vejparter afstikkes efter sket opmåling og begrænses og betegnes nærmere ved nedrammede pæle, hvorefter hver part påvises vedkommende lodsejer.

Til at have opsyn med vejen og tage bestemmelse om dens nærmere vedligeholdelse vælger lodsejerne af deres midte 2 mænd for 3 år ad gangen. Valget sker ved simpel stemmeflerhed, og den valgte er pligtig at modtage valget.

Når hver lodsejer er påvist sin part af vejen, som han skal vedligeholde, har han med hensyn til vedligeholdelsens beskaffenhed at holde sig de bestemmelser efterrettelig, som meddeles ham af de 2 lodsejere, der fungerer som opsynsmænd ved vejen.

De to lodsejere, der ere valgte til at have opsynet med vejen, bestemmer når og på hvad måde vejen skal vedligeholdes, altså hvor meget grus, der hvert år skal tilkøres på hver vejpart, til hvad tid, det skal ske, om der skal benyttes skærver og da hvor mange tønder. Den del af vejen, der fører fra indkørselen til E. Rasmussens gård, forbi gårdens østre længe og haven, bliver ikke fordelt mellem lodsejerne, men skal være genstand for fælles vedligeholdelse og snarest muligt søges grundforbedret, navnlig ved påkørsel af skærver.

Ved det stykke af vejen, som er genstand for fælles vedligeholdelse, deles arbejdet og udgifterne til skærver m. m. lige imellem lodsejerne.

På samme måde skal stenkisten i skellinien mellem matr. nr. 7 af Glostrup og matr. nr. 22 af Brøndbyvester være genstand for fælles vedligeholdelse.

Vægrer en eller flere lodsejere sig ved at efterkomme de opsynshavendes pålæg med hensyn til vejens vedligeholdelse og navnlig ikke udfører det dem pålagte arbejde inden 14 dage efter, at de have fået pålæg

derom, ere de opsynshavende forpligtigede og berettiget til at lade bejdet udføre på vedkommende lodsejers bekostning, og denne er pligtig at betale uden at han herimod skal kunne gøre nogensomhelst indsigelse, hvad arbejdet i følge regning fra de opsynshavende ligger kostet. Skulle en lodsejer alligevel vægre sig ved at betale regningen, ejeren af vejen på samme måde, som i paragraf 3 bestemt, både berettiget og forpligtet til at forbyde ham enhver færdsel på vejen, indregningen skadesløst er betalt.

Som almindelig regel gælder, at vejen hvert forår skal indskovledes inden 1. maj, og påkørsel af grus finder sted inden hvert års Sct. Hans dag.

Det er endvidere vedtaget, at såfremt der fra matr. nr. 7 af Glostru frasælges parceller, hvis ejere skulle være berettiget til færdsel på vejen skulle disse i samme forhold som de øvrige lodsejere deltage i vejen vedligeholdelse.

Omkostningerne ved oprettelsen af denne kontrakt, dens stempeling og tinglæsning som behæftelse på matr. nr. 7 af Glostrup bekostes af lodsejerne i forening, således at hver betaler $\frac{1}{8}$.

Forinden underskriften bemærkes, at hvis de opsynshavende ved vejen formener, at det er nødvendigt, at vejen påføres skærver, da skulle de som anført kunne bestemme det, men anskaffelsen af skærver sker da, ligesom det stykke af vejen, der er genstand for fælles vedligeholdelse, for samtlige lodsejeres regning, således altså, at de alle betaler lige meget uden hensyn til, hvis vejpart skærverne pålægges.

Til bekræftelse med vore underskrifter i vidners overværelse.

Glostrup og Brøndbyvester, den 28. november 1889.

Som ejer:

Ester Rasmussen,
med ført pen.

Niels Petersen.

N. P. Petersen.

Jacobsen & Bruhn.

C. Waterstradt.

Bolette Jensen.

L. P. Pihl.

Jobs. Thelle.

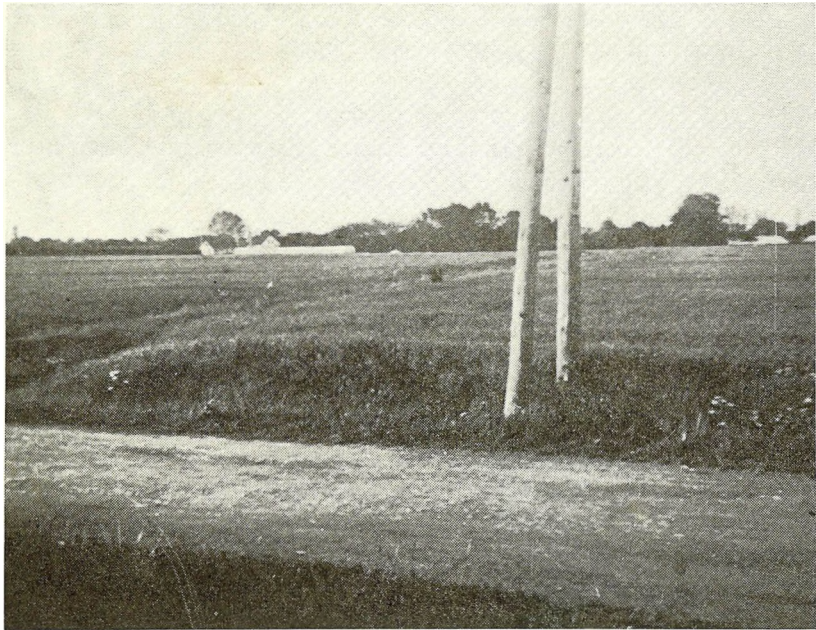
Heymann.

Til vitterlighed om samtlige underskrifter og forsåvidt angår Ester Rasmussens underskrift under iagttagelse af Danske Lov 5. 1. 7.

P. K. Hedegaard.

Jørgen Andersen.

Da Vesterled var det vilde vesten

Der var mange problemer, da udstykningen af Vesterled fandt sted.

Det er i år et halvt århundrede siden, at en del arealer fra gården »Ragnesminde« blev udstykket til en haveby, der nu er kendt af alle i Brøndbyerne, Glostrup og omegn under navnet »Vesterled«. Men den store udstykning, hvor man fra starten regnede med 1400 parceller, skete ikke uden store vanskeligheder. Dem fortæller »den gamle pioner« om, idet han beskriver de første 25 år, som jo også her, som ved andre foretagender, på een gang er de vanskeligste og de mest interessante.

– Når man tænker tilbage på de første 25 år, så overvældes man af de brogede minders mangfoldighed. Der kunne skrives en tyk bog om »Vesterled«s start og om den påfølgende sommer, hvor livet udfoldede sig over »Ragnesminde«s udstrakte marker.

Jeg havde som mange andre set de mægtige annoncer i dagbladene, hvori den nye haveby blev udmalet i de mest strålende farver, fortæller »den gamle pioner«, men jeg var ikke mellem de hundreder, der strømmede til den første dag og bogstaveligt talt sprængte det ambulante

Der stod en tre-fire sælgere derinde og kedede sig. Ti minutter efter havde jeg sat mit navn på et stykke papir, betalt de penge, jeg havde på lommen – og var grundejer.

Tænderklaprende af kulde vandrede jeg med sælgeren påny ud over prærien og betragtede med andagt de fire små pæle, der indrammede mit gods. Opfyldt af lykkelige fremtidsdrømme gik jeg lidt frem og tilbage på den jord, der skulle rumme så meget attråværdigt i fremtiden: frugt, grøntsager, skyggefulde træer og så huset ikke at forglemme.

I lighed med andre kolonihaveejere fik jeg flyttet mit lysthus ud på grunden, og omtrent samtidig plantede jeg frugttræer og buske en masse. Med ca. 5 alens afstand kunne der være mange på de 1000 kvadratmeter.

Næste forår skulle der rigtig tages fat, men det blev nu på en anden måde, end jeg oprindeligt havde tænkt mig. På opfordring af min gode ven og en af sælgerne havde jeg søgt marketenderbevilling, og sammen med tre andre blev jeg af bestyrelsen for grundejerforeningen ansat som uddeler.

Hver af os fire syntes sikkert, at vi var tre for mange, men da der var ca. en mil veje – dog ikke anlagte – i Vesterled, var det naturligvis nødvendigt at have en i alle fire verdenshjørner.

Jens Arnold Nielsen med frue, Hedegrænsen 29 — også blandt pionererne.

salgskontors vægge. Nogle få uger senere cyklede jeg med en god ven, der allerede havde sikret sig en grund derude, for at se på de mange udstykninger.

Da hele »Toften« forlængst var udstykket, foregik salget nu oppe i Nordmarken, og det første, man lagde mærke til, var en tømmerplads, hvor »pionererne« kunne købe materialer til at bygge deres »slotte i Vesterled« med – eller, hvis de ønskede det, kunne købe et fuldt færdigt hus, lige til at flytte ud på grunden.

Vis a vis tømmerpladsen lå det ambulante salgskontor. Jeg var et kig derinde og konstaterede, at tilstrømningen ikke mere var så imponerende, hvorefter jeg vandrede ud til min vens grund.

Ved at granske meget nøje efter fandt vi de fire mærkepæle, der markerede hjørnerne på det nyerehvervede landsted, der ligesom de andre gik ud i et med den omliggende upløjede mark.

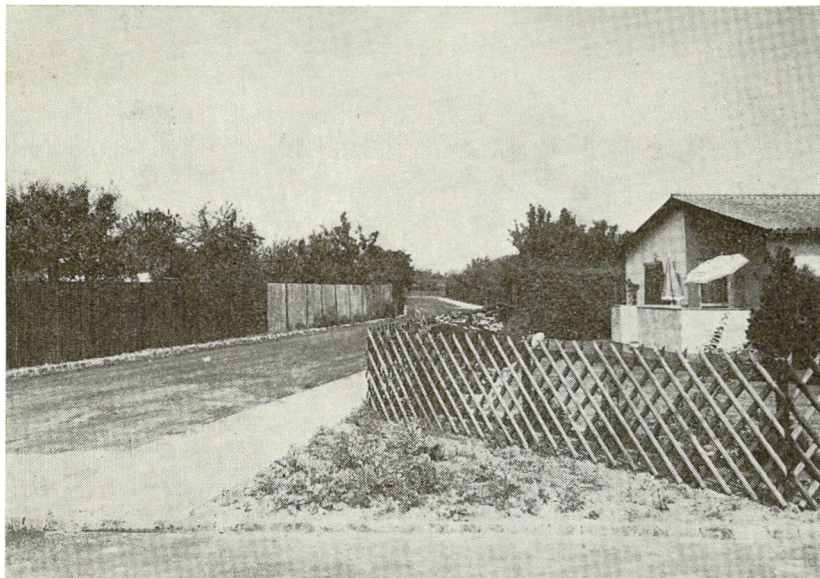
Ude over terrænet gik lyksalige grundejere og gravede med deres medbragte spader. Et sted var havelågen allerede anbragt, selv om der ikke var nogen hæk eller hegn, og et andet sted så man et lille nødtørftshus rage op som en ensom skildvagt på den øde, udstrakte prærie.

Det blæste koldt og ubehageligt herude, hvorfor jeg besluttede at søge ly i salgskontoret, indtil min ven var færdig med at pusle i sin »have«.

Man havde også geder i Vesterled, så man selv kunne malke. - Krogagervej i 1937.

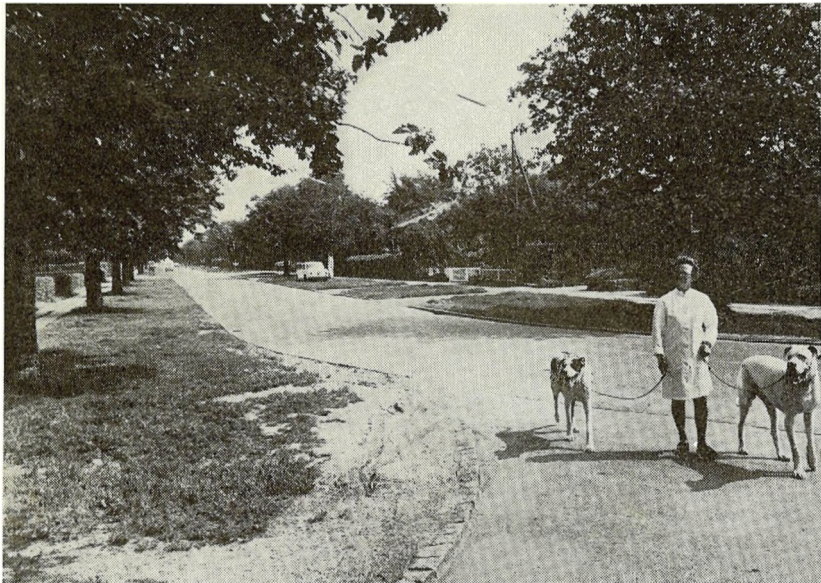
En ekspropriation af haver til vejanlæg pynter ikke med de mange plankeværker i Vesterled.

Den første sommer i Vesterled var tip-top. Højt, tørt vejr og mægtigt salg af urationeret øl og menneskekaffe à 25 øre pr. kop.

Den største kalamitet var vandet. Jeg havde ikke været så heldig som dem, der kom og fortalte, at de bare havde gravet et par alen ned, så stødte de på et drænrør, og så kom der masser af vand. Jeg måtte hele fem alen ned for at få fint vand, som blev rationeret meget strengt og retfærdigt mellem kunderne. De bedste kunder – det vil sige de mest øldrikkende – fik en spandfuld, de mindre fine kunder fik en kandefuld, og dem, der kun købte et pund melis – fik intet.

Det ærgrede mig jo lidt, at kunderne traskede ind fra alle sider og ikke benyttede indgangen, som jo ganske vist heller ikke var let at finde på grund af den manglende låge og hæk. Men når helt fremmede mennesker skød genvej og skrævede over mine frugttræer, var jeg dog lige ved at bruge mund, men bevarede alligevel roen, for man skal jo være diplomatisk, når man er marketender.

At komme agende eller bilende til Vesterled var dengang et voveligt foretagende. Det gik an, så længe jorden var tør, men da væden begyndte at komme fra himmelen og forvandlede vejene – som endnu ikke var der – til noget i retning af tyk vandgrød, indtraf katastroferne, som man omtrent daglig var vidner til.

Kendt gadebillede på Hedegårds Allé.

Kom et lille flyttelæs med en stenbroforvænt krikke spændt for, blev resultatet som regel, at vor senere formand for grundejerforeningen måtte hidkaldes for med sine to arbejdsvante heste at trække vognen op af hullet.

Ølleverandørerne var heller ikke glade, når de skulle henover en »vej«, der lignede de stigende og faldende kurver på tavlen over en feberpatient. Det skete ofte, at nogle af de dyrebare flaskers indhold gik til spilde, når kasserne foretog små luftture som følge af de mange stød.

Da den første sommer var til ende, havde de flittige pioneres virkelyst sat sig mange synlige spor.

Der var bygget mange små og nogle store sommerhuse i Vesterled. Der var plantet hække og træer og rejst stakit, således at fremmede så småt kunne finde ud af, hvad der var vej og hvad der var parceller.

Da novemberstormene tog fat herude, fik vi at føle, hvad det vil sige at være pionerer i det vilde vest, hvor ingen træer eller hegn endnu var store nok til at yde læ mod stormens vælde.

Jeg kom ud en søndag og så, at de små nødtørftshuse havde lagt sig til hvile på jorden. Et sted lå taget af et lysthus, et andet sted var hele huset væltet. På jorden ved siden af stod i en smuk firkant dunke, mallerbøtter, værktøj o. s. v.

Sdr. Ringvej 82, Margrethe Laursen ved sin havelåge ved Ringvejen ved lysreguleringen.

Hos mig selv var et »lillebittebo«, et lille hus, som vejede vel et par hundrede kilo, fuldstændig forsvundet. Jeg fik omsider øje på det ca. 60 meter fra dets plads, hvor det lå med bunden i vejret inde i en fremmed mands have. Der måtte fire mænd til at bære det tilbage igen.

De første helårsbeboere havde det sandelig heller ikke nemt. At komme til og fra Vesterled med almindeligt fodtøj var dengang en komplet umulighed om vinteren undtagen i frostvejr. Vi vandrede alle med vort gode fodtøj under armen i træsko til Krogagervej. Vi fra Nordmarken havde fundet et sted mellem svellerne til jernbanespor, der ikke mere blev brugt. Der stod så alle vore træsko med bunden i vejret for ikke at blive våde og ventede på os, til vi kom hjem fra byen igen.

Hvad jeg her har fortalt er jo kun en ganske lille del af alt det, der skete herude i Vesterleds tidlige barndom omkring 1920–21, siger »den gamle pioner«, men nu fortæller husene, haverne og træerne deres tavse men tydelige sprog, at stormen ikke mere kan lege tagfat med os og med alt omkring os.

Nu ligger der en by, og alle vi, der var med fra første begyndelse, kan glæde os sammen med alle dem, der efterhånden er kommet til.

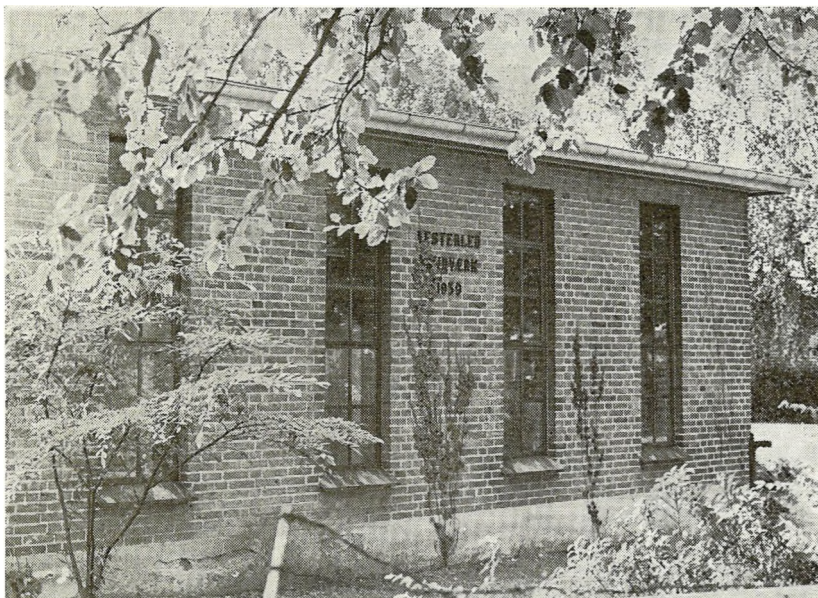

– Ja, det kan i sandhed siges, at der gennem de forløbne 50 år er vokset en by op i Vesterled, en smuk haveby og en by, hvor beboerne har vist et enestående sammenhold og derfor har kunnet løse mange betydningsfulde fællesopgaver.

Da vi kom til Vesterled i 1928, var det helt andre forhold, end der er nu. Vesterled var dengang en del større, men meget spredt, og derfor blev området indskrænket til det nuværende, fortæller E. M. Kristensen, Park Allé 302.

»Vesterledderne« var ikke velansete dengang af de øvrige beboere i kommunen. I deres øjne var det et stort proletariat – men det var flittige mennesker, der var her. Der blev gravet og revet, tømret og savet både helligt og søgnt og hver eneste aften. Lysten var stor, men vej- og kloak- og vandforholdene var elendige. Men trods alt voksede Vesterled sig stærk og stor.

Forbindelserne var ikke gode. Der blev sat en bom over Krogagervej ved Fagervænget, som blev lukket om morgenen og lukket op om aftenen. Kun de, der havde et køretøj, kunne få nøglen. Adgangen til Glostrup var heller ikke god. Der skulle vi også være med til at betale for vedligeholdelsen af den daværende Knudsvej; det var Krogagervej mod nord.

Vesterled Vandværk 1939.

Så kom i 1936–37 viadukten over banen, og til den måtte vi betale 20 kr. een gang for alle.

Vejene her i Vesterled blev belagt med slagger, og om foråret, når der var tøbrud, var der ikke godt at færdes, for der var jo ingen kloaker til at tage vandet, og gadebelysningen, da der kom lidt, var meget sløj.

Snerydningen var også meget primitiv og klodset. Sneploven, der tilhørte grundejerforeningen, bestod af to træfjæle, een til hver side. Den var forspændt med to heste, og der måtte to-tre mand til at holde den i den rigtige retning.

De, der boede ved Banemarksvej og på de veje, der stødte op til den, måtte selv træde en sti til en genvej, nord for gartner Carl Waterstradts ejendom, når de skulle til toget.

Husdyr var det tilladt at holde, lige fra heste til duer. Her var også gode muligheder, og der blev dyrket meget på de mange tomme grunde og på de brede rabatter langs vejene. Der var f. eks. god græsgang for geder. Der kunne godt være gener af gedebukkene, der havde en harsk lugt. Det skete tit, at en gedebuk kom løs, så børnene ikke turde gå den vej til skolen. En gang var det så slemt med en gedebuk, der fo'r på alt og alle, at der blev ringet til politiet, som mødte op med tre mand. Efter en vild og voldsom kamp fik politiet den da bekæmpet – jo, vi oplevede noget i Vesterled.

Her var også småt med forretninger dengang, for her var kun to. Den ene var på Hedegrænsen 2, dér, hvor Evas forretning er. Den anden var på Nordtoftevej 16, »Komtitigen«, som den hed. Og så kom der en mælkeemand hver dag med hestevogn fra »Pasteur« i Glostrup, og han solgte mælk i løst mål. »Bageremil« købte brød og solgte det videre, og han kom også med hestevogn. Mønsterbageren Heggelund bagte det selv. Jeppesen solgte fisk, og »posten«, som postbudet kaldtes, var Hansen fra Vallensbæk, der både besørgede postomdelingen her i Vesterled og i hele Vallensbæk.

Vi fik jo efterhånden tid efter anden skabt bedre forhold både på den ene og på den anden måde. Det var et stort fremskridt, da vi fik »trykvand«, veje og kloaker, som kommunen overtog. Pasningen af vejene blev overdraget vejmand M. K., der kun havde det bedste at sige om Vesterled og dets beboere.

Vor hovedfærdselsåre var Krogagervej. Den var så smal, at to køretøjer ikke kunne passere forbi hinanden alle steder og intet sted uden med besvær, da der var store grøfter på begge sider for at aflede vandet fra vejen.

Hedegårds Allé har fået navn efter sagfører Hedegaard, der boede på gården »Hedera«, hvor nu Funch har pensionat. Sagføreren blev kørt til toget hver dag af An's, hans staldkarl.

Grundejerforeningen ville købe hele „Ragnesminde”

Det var ikke småting, grundejerforeningen gennem årene havde opnået for grundejerne i Vesterled.

Grundejerforeningen var efterhånden blevet medbestemmende overfor alle forhold, der kunne blive af betydning for »Vesterled«s videre udvikling, ligesom det var blevet fastslået, at der ikke kunne skrives ind overfor en parcelejer, som misligholdt sine forpligtelser, uden at grundejerforeningens bestyrelse først var hørt og havde haft lejlighed til at gøre sig bekendt med sagen.

Der var altså opnået virkelig betydningsfulde fordele, som i lige omfang også ville komme alle efterfølgende købere til gode, og man måtte derfor vente, at det ville blive muligt at opnå ny tilgang til »Vesterled«, idet det var i alles interesse, at samtlige grunde kunne blive afhændet, således at man bedre kunne tage sigte på den videre udvikling med den samlede store haveby som mål.

Trods alt var grundsalget endnu i sommeren 1945 – altså 25 år efter udstykningens start – ikke oppe på den højde, man kunne ønske, og bestyrelsen sagde i 1945, at det kun kunne være en følge af de pengeknappe tider, som havde sat sine spor i alle kredse af befolkningen og som havde bevirket, at kun få mennesker turde indlade sig på forpligtelser, som gennem en årrække ville medføre udgifter.

Grundejerforeningens bestyrelse arbejdede fortsat på at finde en løsning, hvorefter det ville være muligt at bringe »Vesterled« videre fremad.

Vi skal her gengive, hvad grundejerforeningen i 1945 mente, idet man sagde:

– Der er noget trist ved at se foretagsomhed stagnere, og for alle, som interesserer sig for »Vesterled«, er der noget kedeligt ved, at de resterende grunde af Ragnesmindes jorder ikke blev solgt, hvori så årsagen end måtte være at finde.

Mange er de timer, som er brugt til planlægning og beregning for at finde vej ud til forandring til det bedre.

Blandt midlerne til forcering af grundsalget måtte mest frugt bærende være at få sat jordprisen ned – uanset om den i forvejen ikke havde været særlig høj. Men denne vej er i almindelighed ikke let fremkommelig, idet modparten – sælgeren – naturligvis overfor henstillinger i den retning vil være mindre modtagelig.

Men ellers måtte en prisreduktion være det mest virkningsfulde og sikkert kunne medvirke til ny tilgang.

Under denne betragtning er der efter den nugældende ordning tilsikret proprietær Knipschildt en pris af 4000 kr. pr. tønde land. Endvidere er der regnet med en vis fortjeneste, som efterhånden fordeles mellem interessentskabsmedlemmerne og grundejerforeningen, ligesom der er opført forskellige beløb til annoncering, salget af grunde og uforudsete udgifter.

Alt i alt blev det ret betydelige beløb, som naturligvis kun kan blive dækkede ved en derefter fastsat pris pr. kvadratalen jord.

Alle disse udgiftsposter ved et udstykningsforetagende må altså betales af parcelejerne, og det spørgsmål må da trænge sig frem:

Er der ved et udstykningsforetagende som »Vesterled« ikke mulighed for at undgå en del af disse udgiftsposter og derved bringe prisen betydeligt ned til fordel for den, der køber og som skal dyrke jorden?

Lad os engang se på, hvad en pris på 4000 kr. pr. tønde land andrager pr. kvadrat, fortsætter bestyrelsens redegørelse for de meget omfattende undersøgelser og beregninger, der er foretaget, og bestyrelsen fortsætter:

Een tønde land indeholder som bekendt 14.000 kvadratalen. Prisen vil herefter blive ca. 28,5 øre pr. kvadratalen jord. Regnes der så med et tillæg af 25 pct. for det gratis udlagte vejareal, bliver prisen pr. kvadratalen nettoareal ca. 36 øre.

Endnu er prisen altså beskedn, men fordyres i alt for høj grad ved de herefter påløbende udgifter.

Det har da ligget lige for at anstille forsøg på, om jorden ikke kunne erhverves af køberen uden at være i for høj grad ekstrabelastet, som tilfældet hidtil har været både i »Vesterled« og i andre udstykningsforetagender.

Ved fortsat foretagne beregninger viser det sig stadig, at der i virkeligheden kun findes een løsning for at skaffe billig jord, nemlig ved et køb i fællesskab. Her som andre steder vil det vise sig, at større indkøb kan skaffe billigere priser.

Men under hvilke former var et større køb i »Vesterled« muligt, og hvilke midler måtte være til rådighed?

Bestyrelsen har ved forsøg på at løse problemet indledt forhandlinger med ejeren af »Ragnesminde« og fortsat disse, til der nu foreligger et tilbud, som må anses for at være således, at nuværende og fremtidige parcelejere i »Vesterled« med stor fordel kan gøre brug deraf.

Gården »Ragnesminde« kan med en udbetaling på 100.000 kr. og med et årligt afdrag på 75.000 kr. købes for 3000 kr. pr. tønde land, og i prisen medfølger alle bygninger.

Med et tilbud som dette vil man se, at der er mulighed for at få billig jord i »Vesterled«. Vi skal derfor opstille nogle beregninger over, hvorledes forholdene vil blive, såfremt »Ragnesminde« købes, siger bestyrelsen:

»Ragnesminde« har et tilliggende areal på ca. 308 tønder land. Indtil videre må der regnes med, at der til bygningerne skal henlægges et ikke udstykket areal på ca. 40 tønder land.

Der bliver da til udparcellering i alt 268 tdr. land eller 3.752.000 kvadratalen. Vejarealet vil – så vidt det kan udmåles på kortet – beløbe sig til ca. 600.000 kvadratalen, og nettoarealet, som i øjeblikket kan udstykkes til grunde, vil da være 3.152.000 kvadratalen.

Udgiften ved køb af gården vil være 308 tønder land à 3000 kr. = 924.000 kr. Hertil kommer så forskellige beløb som omkostninger ved overdragelsen, afløsning af interessenter, hertil påløbne udgifter ved annoncering, assistance af ingeniør og landinspektør samt forrentning.

Dette har bestyrelsen regnet ud til ca. 165.000 kr., hvorved udgiften i alt bliver 1.089.000 kr., og prisen pr. kvadratalen nettoareal 34,5 øre.

Hvordan vil den nødvendige kapital kunne tilvejebringes? spørger bestyrelsen og besvarer selv spørgsmålet således:

– Såfremt grundejerne skal inklude sig på køb af »Ragnesminde«, må dette ingenlunde ske under forhold, som er usolide, og det er derfor nødvendigt at skaffe et tilstrækkeligt antal nye købere til de resterende grunde, således at disse ved deres indskud i forbindelse med det af de nuværende grundejere indbetalte beløb danner tilstrækkelig grundkapital.

Der kan regnes med et antal af ca. 1200 parceller. Af disse har omtrent 500 været solgt, og der må da skaffes købere til de resterende 700 parceller. De nye købere må hver indbetale et indskud på 150 kr., og der vil derved kunne fremskaffes 105.000 kr. De nuværende parcelejere har hidtil indbetalt ca. 82.000 kr., som i tilfælde af køb gives tilbage til grundejerforeningen, der herefter vil stå med en kapital på 187.000 kr. og dermed tilstrækkelige midler til køb af »Ragnesminde«.

Prisen på 34,5 øre pr. kvadratalen er, som nævnt, gennemsnitsprisen,

men da grundenes beliggenhed er forskellige, vil det være rigtigst at have nogen forskel i prisen pr. kvadratalen af disse.

Hidtil har grundene i »Vesterled« været betalt efter fire forskellige priser, og noget lignende vil det være rigtigst også at have i fremtiden. Det er da tænkt at fastsætte priserne til 30 - 32 - 34 - 36 øre pr. kvadratalen, og vejarealet skal som hidtil ikke betales, men bliver udlagt gratis for køberne.

Den månedlige indbetaling på en parcel på ca. 2500 kvadratalen må som gennemsnit sættes til 10 kr., og det har da sin interesse at se, hvordan en grund efterhånden afdrages, for efter 9 års forløb at være fuldt udbetalt.

Her er opstillet et sådant eksempel:

	Grundsum	Renter	Afdrag	Restsum
1. år, 1. termin	700,00 kr.	35,00 kr.	25,00 kr.	675,00 kr.
2. termin	675,00 kr.	33,75 kr.	26,25 kr.	648,75 kr.
2. år, 1. termin	648,75 kr.	32,44 kr.	27,56 kr.	621,89 kr.
2. termin	621,19 kr.	31,06 kr.	28,94 kr.	592,25 kr.
3. år, 1. termin	592,25 kr.	29,62 kr.	30,38 kr.	568,87 kr.
2. termin	561,87 kr.	28,09 kr.	31,91 kr.	529,96 kr.
4. år, 1. termin	529,96 kr.	26,50 kr.	33,50 kr.	497,46 kr.
2. termin	497,46 kr.	24,87 kr.	35,13 kr.	462,33 kr.
5. år, 1. termin	462,33 kr.	23,12 kr.	36,88 kr.	425,45 kr.
2. termin	425,45 kr.	21,27 kr.	38,73 kr.	386,72 kr.
6. år, 1. termin	386,72 kr.	19,34 kr.	40,66 kr.	346,06 kr.
2. termin	346,06 kr.	17,30 kr.	42,70 kr.	303,36 kr.
7. år, 1. termin	303,36 kr.	15,17 kr.	44,83 kr.	258,53 kr.
2. termin	258,53 kr.	12,93 kr.	47,07 kr.	211,46 kr.
8. år, 1. termin	211,46 kr.	10,57 kr.	49,43 kr.	162,03 kr.
2. termin	162,03 kr.	8,10 kr.	52,90 kr.	109,13 kr.
9. år, 1. termin	109,13 kr.	5,46 kr.	54,54 kr.	54,59 kr.
2. termin	54,59 kr.	2,73 kr.	57,27 kr.	0,00 kr.

En grund på 2500 kvadratalen à 34 øre pr. kvadratalen giver en købesum på 850 kr., hvoraf 150 kr. er indbetalt ved købet. Tilbage bliver 700 kr. at afdrage og forrente ved en månedlig indbetaling på 10 kr.

På hvilken måde kan der så skaffes nye købere? spørger bestyrelsen, og den besvarer selv spørgsmålet således:

– Der er foran nævnt, at der er regnet med 700 nye købere i »Vesterled«, og således må det være, for at foretagendet kan blive så sikkert som muligt, men hvordan skaffes disse købere?

Den almindelige måde, der gås frem på, er ved avertering i bladene, men den måde er dyr, og udgiften må lægges på grundene, hvorved der nemt kommer en fordyrelse af disse.

En anden måde, som er billig, og som man må tro er mere virkningsfuld end annonserne, er den personlige agitation fra alle de nuværende parcelejere.

De allerede solgte grunde i »Vesterled« er fordelt på ca. 400 parcel ejere. Skulle det ikke være muligt, at hver af disse skaffede en eller to nye købere?

Der ydes ingen provision ved at skaffe nye købere – lønnen kommer derved, at man får skaffet al jord i »Vesterled« ned på en billig pris. Den besparelse, der opnås i forhold til den oprindelige købspris, er så stor, at den nok er et lille arbejde værd.

Men før der kan foretages noget i sagen, må nuværende medlemmer af grundejerforeningen træffe deres beslutning på generalforsamlingen den 13. oktober 1945.

Vedtages det, at der skal arbejdes videre på dette grundlag, er bestyrelsen straks klar til at fortsætte og har tilrettelagt alt til at optage nye medlemmer i grundejerforeningen.

De sidste søndage i oktober måned vil parcellerne kunne købes fra salgskontoret i »Vesterled« fra kl. 11 formiddag til kl. 4 eftermiddag.

Tirsdagene den 18. og 25. og torsdagene den 20. og 27. oktober træffes bestyrelsen i Håndværkercafeen, Sct. Hans Torv nr. 30, indgang fra Nørre Allé, fra kl. 7 til kl. 10 aften, og her vil der ligeledes kunne købes parceller – alt dog betinget af de beslutninger, generalforsamlingen måtte træffe.

Når bestyrelsen her fremkommer med et forslag, som for mange måske synes at være vidtrækkende, så er dette et udslag af de stadige bestræbelser, der er udfoldet for om muligt og på den billigste måde at få bragt »Vesterled« igennem i den forstand, at alle parcellerne var afhændet.

Bliver det først tilfældet, da vil de egentlige udviklingsmuligheder være til stede, men ikke så længe der henligger delvis solgt og usolgt jord.

Bestyrelsens arbejde med disse problemer giver et meget klart tidsbillede, som er af overordentlig interesse langt ud over beboerkredsen i »Vesterled«, fordi det så klart viser, hvor små pengene var og hvor bange folk var for at påtage sig økonomiske forpligtelser.

Tiderne var også vanskelige for 25 år siden, og i formandens beretning ved generalforsamlingen den 18. juli 1945 hedder det da også:

– På grund af de stadig tiltagende vanskeligheder under den sidste tid er et frit og selvstændigt land, har der ikke fundet nogen nævneværdig udvikling sted. De fleste haver i kvarteret har dog vel næppe nogensinde været smukkere end i år, og der forestår sikkert en rig udvikling, når tingene trækker sig i lave.

På sidste generalforsamling blev der slået stærkt til lyd for oprettelse af et lokalt vagtværn. Ved bestyrelsens direkte henvendelse til diverse husstande viste der sig at være flertal for at lade kommunen ordne spørgsmålet. Kommunen ønskede ikke at overtage denne opgave, som den seneste tids udvikling i øvrigt har gjort overflødig.

Reparationen af vore veje er blevet fortsat til trods for de stadig vanskeligere leveringsforhold for materialer. Da der vil blive stillet store krav til de til rådighed for vejarbejder stående midler, når arbejdet med kloakeringer formentlig i nær fremtid begynder, vil alle større vejarbejder indtil videre blive stillet i bero.

af besættelsen og overgangsbesværlighederne, efter at Danmark nu igen

Ganske morsomt oplyses det i formandens beretning, at da det påhviler medlemmerne at slå vejrabatterne to gange årligt, har foreningen til dette formål ladet anskaffe 2 leer, som udlånes vederlagsfrit – så er det jo et spørgsmål, hvor mange der i virkeligheden forstod at bruge en le rigtigt.

Vandværket har fungeret tilfredsstillende, oplyses det. På grund af brændselsmangel har man fra NESA fået en henstilling om at nedsætte strømforbruget med 15 pct. i forhold til i fjor, hvad der ikke er let at gennemføre uden store ulemper for forbrugerne.

Handelsministeriets forbud mod havevanding med slange vil måske bringe balance i forholdet. Da det er konstateret, at enkelte medlemmer har overtrådt forbudet, indskærper bestyrelsen, at forbudet ufravigeligt må overholdes. Overtrædelse kan bl. a. straffes med afbrydelse af vandforsyningen.

Brøndbyernes sogneråd har vedtaget en byplan for arealerne omkring Ringvej B 3. Forinden vedtagelsen har bestyrelsen modtaget et foreløbigt udkast til udtalelse. De af bestyrelsen fremsatte indvendinger er blevet velvilligt imødekommet.

Da byplanen er af stor betydning for den fremtidige udbygning af »Vesterled« og tilstødende områder, holder man generalforsamling så tidligt, at medlemmerne kan udtale sig inden fristens udløb.

Efter det den 19. juni 1945 afholdte landvæsenskommissionsmøde må kloakprojektet betragtes som vedtaget med linieføring over Brøndbyvester. For distrikt I, der tilsluttes Glostrups kloakledninger, foreligger

der arbejdsstilladelse, og arbejdet vil blive udbudt i licitation. Betingelserne for grundejerne, der tilsluttes Glostrup, menes at blive gunstigere end for de øvrige beboere i »Vesterled«.

Sognerådet er gået ind på sikkerhedsgaranti mod mere end 25 pct.s overskridelse af overslaget. Hvis beregningerne holder stik, skulle kloakeringen ved hjælp af statens tilskud kunne gennemføres 15 pct. billigere end i 1935, da man første gang var langt fremme med kloakeringsplaner, der ikke blev til noget.

Kloakeringens gennemførelse vil utvivlsomt fremme udviklingen af »Vesterled«, siger bestyrelsen og tilføjer, at man må håbe, at så mange som muligt af de nuværende medlemmer må få glæde og udbytte deraf. Desværre vil de forøgede udgifter vel blive for tyngende for nogle.

Fra problemernes tid til udviklingens tid

Groft sagt kan man vel dele »Vesterled«s historie i to afsnit, hver på 25 år, og sige, at femogtyveåret 1920 til 1945 var de overordentlig mange problemers tid, medens det næste femogtyve-åremål fra 1945 til i dag var den store udviklings tid.

Dette må dog ikke forstås anderledes, end at 1920–45 også var udviklingsår. Så sandelig var de da det. Og årene 1945–70 har da ikke været problemfrie år. Det er helt sikkert.

Alligevel er delingen af »Vesterled«s historie i de to hovedafsnit nok ikke helt gal.

Der var kommet mere stabilitet i tingene, da de første 25 år var gået, og det kan bl. a. også aflæses af formandsrækken. Formændene afløste hinanden i meget hurtig rækkefølge i den første periode, medens vi for den sidste periode kun kan notere fem:

C. Gersløv var formand fra 19. maj 1938 til 29. juli 1943, da han afløstes af den senere borgmester Jens Chr. Jensen, der er den, der har haft den længste formandstid, idet han var formand i 22 år, og det var ikke svigtende interesse eller lyst til arbejdet for »Vesterled«, der den 24. november 1965 fik Jens Chr. Jensen til at nedlægge sit formands-hverv. Sygdom og hospitalsophold tvang ham dertil.

Han afløstes derfor den 24. november 1965 af Børge Jensen. Den 5. marts 1968 blev Erik Møller formand, og han afløstesh den 17. marts 1970 af den nuværende formand, Erik Borsholt.

Veje, kloakker og vandforsyningen er i en årrække de stadigt tilbagevendende problemer, først fordi det i lange tider efter befrielsen i 1945

Kaj Nielsen, Parkallé 332, drøfter »gamle dage« i »Vesterled« med fhv. borgmester Jens Chr. Jensen, der i 27 år var medlem af grundejerforeningens bestyrelse og i 22 år dens formand.

var svært at få tilladelse til arbejdernes udførelse, og dernæst var det jo ikke velhavere, der boede i »Vesterled«, så der var også mange økonomiske forhold at tage i betragtning.

På generalforsamlingen den 15. marts 1966 udtalte formanden, Børge Jensen, i tilslutning til sin beretning:

– Som meddelt måtte vor mangeårige formand Jens Chr. Jensen fra-træde på grund af sygdom. Jens Chr. Jensen har boet i »Vesterled« i ca. 40 år og har været med til at præge udviklingen i »Vesterled« fra en havekoloni til en villaby. Gennem 27 år i bestyrelsen, deraf de seneste 22 år som formand, har Jens Chr. Jensen gjort et pionerarbejde for foreningen. Jeg vil foreslå og håber på forsamlingens tilslutning til, at vi sender en hilsen til Jens Chr. Jensen med ønsket om god bedring.

Og det var der enstemmig tilslutning til.

Bestyrelsen og de tid efter anden nedsatte udvalg har altid haft meget at gøre, og der er gennem årene nået store resultater i form af lege- og sportsplads, fællesarealer og beplantninger, vandværk, kloakledninger, snerydning, fortovsfliser, renovationsordninger for haveaffald og andre ting, trafikforhold på både de større og mindre veje, der efter i en

årrække at have været stadigt forbedrede private fællesveje blev overtaget af kommunen som offentlige veje.

Men man viste også besindighed overfor krav til kommunen, hvilket bl. a. fremgår af, at sekretæren, E. Borsholm, ved generalforsamlingen den 15. marts 1966 udtalte, at man på baggrund af den økonomiske situation måtte udvise besindighed med økonomiske krav overfor kommunen, f. eks. vedrørende fliser, som kommunen havde forpligtet sig til at lægge.

Det nedsatte initiativudvalg oplyste på generalforsamlingen den 7. marts 1965, at fjernvarmespørgsmålet havde fået 1. prioritet, idet udvalget forventer, at fjernvarme selv uden foreningens initiativ vil komme til »Vesterled« inden for en kort årrække. Medlemmernes interesse vil derfor bedst kunne varetages ved initiativ fra foreningens side, mente udvalget.

Udvalget har derfor allerede beset 8 fjernvarmeanlæg, kontakten 3 fjernvarmefirmaer, indsamlet administrative og tekniske oplysninger, som man så bearbejder. De foretagne omkostningsberegninger synes at vise økonomiske fordele ved fjernvarme.

Man havde kontakten Bruun & Sørensen A/S, Århus, Dansk Elektricitets Compagni (DEC), Odense, og Brøndum, Viborg.

DEC havde afgivet det såvel teknisk som økonomisk fordelagtigste tilbud, og udvalget fandt derfor, at første face i sagen var løst, og anbefalede DEC's forslag overfor bestyrelsen.

Forslaget byggede på tilslutning i »Vesterled«, »Vestervang« og »Carls-håb«, som ifølge en undersøgelse var et for økonomien tilstrækkelig stort område, ligesom det var udbygget og velafgrænset med en god form. Et eventuelt samarbejde med »Sydgrænsen« mente udvalget kun kunne medføre ulemper. Det var derfor opgivet.

Ved kontant betaling var forslaget projekteret til 7000 kr. pr. hus, dækkende alt, incl. indføring af stik. Dertil kom eventuelt reparationer, ændringer og etableringer i huset.

Initiativudvalget anbefalede meget kraftigt at gå ind for kontant betaling på grund af bl. a. selvstændigheden og kurstab. Den almindelige finansiering var 70 pct. lån i Kommunernes Kreditkasse (kurs 50) med kommunegaranti.

På bestyrelsesmødet den 1. oktober 1965 besluttedes, at initiativudvalget skulle ansøge kommunen om tilsagn om køb af grund til fjernvarmeverket i den nordligste ende af kommunens »skolegrund«, ret syd for Østervang, samt undersøge mulighederne for tilladelse til at bygge på »Stævnet«, og foreningens daværende sekretær, Erik Borsholm, fik

pålæg om at indhente en tingbogsudskrift på matr. nr. 28 ix af Brøndbyvester (Stævnet).

Det blev endvidere vedtaget at indkalde til beboermøde, så snart grundspørgsmålet var løst.

Det var en lang og trang vej, som man med planerne om fjernvarme var kommet ind på, og det viste sig ret snart, at kommunen havde helt andre planer for fjernvarmeetablering. Det viste sig i de meddelelser fra kommunen, som udvalget kunne fremlægge for bestyrelsen den 24. november 1965, hvoraf det fremgik:

at teknisk udvalg ikke vil indstille til dispensation overfor kommunalbestyrelsen fra byplanvedtægt nr. 1 vedrørende fjernvarmeværkets placering på Stævnet,

at kommunen arbejder med fjernvarmeforsyning af såvel Brøndbyøster som Brøndbyvester.

Initiativudvalget havde forelagt kommunens svar for den fjernvarmejuridisk særlige sagkyndige landsretssagfører Erik Rasmussen, som undersøger problemerne, idet:

en dispensation formentlig ikke er påkrævet, og Boligministeriet hverken vil tage stilling for eller imod,

men det vil være ønskeligt at kunne lægge et eventuelt fjernvarmeværk på Stævnet af hensyn til opnåelse af tilsagn om private restlån i Bikuben til kontant finansiering – mod et Bikube-kontor i bygningen.

Bestyrelsen besluttede at indkalde til et beboermøde for medlemmer fra »Vesterled«, »Carlshåb« og »Vestervang« grundejerforeninger senest den 15. december.

Sekretæren, E. Borsholm, blev anmodet om at fremskaffe oplysninger om, hvorvidt fjernvarme ville forhøje ejendomsværdien ved vurderingerne.

Det bebudede beboermøde blev holdt den 15. december 1965 i Kirkebjergsalen efter indbydelse af de tre grundejerforeninger, og der var mødt ca. 120 medlemmer, og overingeniør Kjeldsen forventede, at omkostningerne ville blive ca. 4,50 kr. til 5 kr. pr. opvarmet kubikmeter, og han udviste som et eksempel fra Vamdrup, at fyringsudgiften fra 1959–60 på 4,80 kr. pr. opvarmet kubikmeter var faldet til 3,60 kr. pr. kubikmeter i 1964–65.

Det oplystes, at det maksimale antal huse på det opstillede projekt var 550, men at man kunne gå i gang, hvis der var tilslutning fra 120–130 huse.

Hvis der straks var tilstrækkelig tilslutning, kunne varme leveres allerede september 1966.

Vesterleds fodboldspillere under ledelse af Kaj Roholt, ca. 1940.

En stemningsorienterende afstemning gav 40 stemmer for fjernvarme, og 5 stemte imod. Der blev nedsat et beboerudvalg, der kom til at bestå af:

A. K. Nielsen, Hvedemarksvej 19, K. Møller, Græstoftvej 7, J. Larsen, Sædemarksvej 18, Ejnar Hansen, Park Allé 330, og K. T. Steffensen, Hedegårdsallé 21.

Den 15. marts 1966 kunne fjernvarmeudvalgets formand, A. K. Nielsen, oplyse:

– Den første afgrænsning af fjernvarmeområdet var forladt til fordel for hele parcelhusområdet vest for Sdr. Ringvej, i alt ca. 1000 ejendomme, idet firmaet Brøndum havde opgivet sit projekt syd for Parkallé.

Værket var jo først tænkt placeret på Stævnet. En ny forhandling med kommunen havde efterladt et optimistisk håb om placering af fjernvarmeværket på kommunens grund nord for Parkallé langs Vesterled.

Financieringen er tænkt gennemført som selvfinansiering, oplyste udvalgets formand videre, og det vil sige kontant betaling. Pengene kan formentlig skaffes ved optagelse af et i princippet kollektivt lån for den dels vedkommende, som ikke forefandt kontant. Dog skulle lånet placeres som prioritet i en enkelt parcel, hvilket ville medføre, at renterne kunne fradrages på selvangivelsen.

Den rådgivende landsretssagfører, Erik Rasmussen, var optimistisk stemt for tanken, og »Bikuben« var venligt indstillet, men havde dog endnu ikke givet bindende tilsagn.

Opmålingen af husene i »Vesterled« var afsluttet, og når finansieringsproblemerne var løst, ville konkrete tilbud blive udsendt.

Med en stor hurtig tilslutning kunne spaden sættes i jorden i foråret 1966 og varme udsendes samme efterår.

Foreløbig forventedes tilslutningsafgiften at blive ca. 7000 kr. pr. middelhus og varmeudgiften 5–600 kr. pr. år. DEC havde givet tilsagn om økonomisk hjælp de første år, indtil rimelig tilslutning opnås.

For selv at få den fulde indflydelse på udgifterne fremover er fjernvarmeværket tænkt organiseret på andelsbasis.

Men det kneb med at få klarhed over, hvad kommunen egentlig ville på fjernvarmeområdet.

På generalforsamlingen den 21. marts 1967 udtalte A. K. Nielsen, at det var meget vanskeligt at få kommunen i tale. Til medlemsmødet den 18. januar kom hverken borgmester eller stadsingeniøren trods indbydelsen.

Det var nu to år siden fjernvarmesagen blev rejst, og så sent som i februar 1967 havde Andelsselskabet Vesterled Fjernvarme's bestyrelse haft møde med teknisk udvalg. Imidlertid var der intet kommet ud af mødet. Udvalget anede intet om fjernvarme. Endvidere havde kommunen kontraheret med et andet firma om fjernvarme og til dette formål købt grund øst for Sdr. Ringvej.

Vesterled Fjernvarmes problem var en grund. SMC var villig til at afstå et tilstrækkeligt areal af sin industrigrund, men kommunen nægtede at tillade udkørsel.

Det var hørt, at kommunen ønskede et samarbejde. Hvis et sådant kan etableres på basis af vort budget, kan det blive løsningen. Store ting er sat i gang for at opnå fremtidens varme – fjernvarmen, og senest om 2 måneder skulle en løsning foreligge, sagde A. K. Nielsen.

Den ellers så venlige og langmodige bestyrelse i Vesterled grundejerforening tabte omsider tålmodigheden, og i et åbent brev den 18. september 1967 til Brøndbyernes kommunalbestyrelse tog man bladet fra munden. Det åbne brev blev offentliggjort i de lokale ugeaviser, og det hedder heri:

– Kvarteret »Vesterled« i Brøndbyernes kommune har ofte haft vanskeligheder – ikke mindst når det har drejet sig om at opnå en ligestilling med den øvrige del af kommunen.

For ca. 30 år siden var forholdet endog så grelt, at »Vesterled« ind-

ledte forhandlinger på højeste plan om indlemmelse under Glostrup kommune, hvilket dog ikke skete, men som dog bevirkede, at Brøndbyernes kommune ændrede syn på »Vesterled« i den rigtige retning.

Det synes imidlertid som om denne diskriminering er ved at opstå på ny – man er fra kommunens side ved at glemme »Vesterled«.

Glemme er dog næppe det rigtige ord, for ingen borger i dette parcelhuskvarter følte sig glemt, da et flertal i kommunalbestyrelsen hævdede ejendomsbeskatningen til landets højeste.

Beboerne i Vesterled har altid gennem de respektive grundejerforeninger bestræbt sig for at skabe de bedst mulige forhold, og kvarteret kan vel heller ikke siges at være nogen skændsel for kommunen.

Udviklingen går imidlertid stærkt i dag, og der er stadig nye mål og forbedringer på grundejerforeningernes ønskeseddel.

Vesterled Grundejerforening har altid ønsket at stå i et godt forhold til kommunalbestyrelsen, men dette har ikke – og skal ikke afholde den fra at udvise initiativ til forbedringer, der for de store opgavers vedkommende næsten alle skal løses i samråd med kommunen eller over kommunens økonomi.

I januar 1967 fandt Vesterled Grundejerforening således anledning til at indkalde til beboermøde for »Vesterled«, hvortil kommunalbestyrelsen med borgmesteren – der selv bestemte mødedagen – blev inviteret.

På mødet, hvor borgmesteren imidlertid udeblev og var repræsenteret ved viceborgmester Schandorff Petersen, blev rejst mange spørgsmål, og en ting, der gik igen som det store ønske, var fortovsfliser på de resterende veje i kvarteret.

De tilstedeværende kommunalbestyrelsesmedlemmer stillede beboerne i udsigt, at dette ønske snart ville blive opfyldt.

Dette blev kort efter bekræftet i brev fra teknisk forvaltning, der ville foreslå 300.000 kr. afsat til flisebelægning i indeværende og de efterfølgende to år.

Et senere brev fra teknisk forvaltning, hvori det meddeltes, at flisenedlægningen i »Vesterled« var stillet i bero på spørgsmålet om nedlægning af fjernvarmeledninger i kvarteret, blev fra Vesterled Grundejerforenings side besvaret med, at man ønskede fortovsfliserne nedlagt som lovet på borgermødet, idet det ikke var alle, der ønskede fjernvarme, og at vi af den grund ikke ville stille os i vejen for disse beboeres ønsker om fliser.

Endvidere var der i fjernvarmeprojektet afsat midler til retablering af veje og fortove, og med et fornuftigt samarbejde kommunen og fjern-

Det nedsatte udvalg drøfter bogen om »Vesterled« med redaktør Jens A. Petersen. Fra venstre Poul Christiansen, Hedegrænsen 22, Ejnar Hansen, Parkallé 330, Kaj Nielsen, Parkallé 332, og grundejerforeningens formand, Erik Borsholt, Bygmarksvej 3.

varmeselskabet imellem ville sagen let være løst, idet den normale fremføring af fjernvarmeledninger sker i vejarealet, og kun stikledningerne vil berøre flisenedlægningen.

Af her uforklarlige grunde står vi imidlertid i dag i den situation i »Vesterled«, at der hverken er sikre tegn på fjernvarme eller fortovsfliser i den nærmeste fremtid.

Forhåbentlig er det ikke en bevidst politik, der har ført til dette negative resultat, men det kan ikke undgå at vække forundring, at kommunen i samme kvarter nægter beløb til nye fliser og samtidig bruger penge til omlægning af eksisterende, der nok kunne have ligget urørte en tid endnu.

Vel vidende, at anlægs- og vedligeholdelseskonti er to forskellige ting, hvoraf den sidste normalt er »uden loft«, må man håbe, at borgernes skattepenge ikke misbruges på sidstnævnte konto, som i det nævnte tilfælde.

Det er Vesterled Grundejerforenings ønske at blive »taget lidt med på råd« eller blive hørt, når dispositioner, der direkte berører beboerne, skal foretages, og fremfor den billedserie af kommunalbestyrelsen i aviserne hveranden dag, ledsaget af store fremtidsdrømme, ville det glæde

beboerne mere at se kommunalbestyrelsen positiv overfor grundejerforeningens »bo bedre«-aktiviteter og beboernes rimelige ønsker.

Vi forventer, at kommunalbestyrelsen snarest indfrier sine løfter, bl. a. om nedlægning af fortovsfliser, der ikke behøver at afvente resultaterne fra Japan-rejsen, idet vi vil være yderst tilfreds med danske fliser, slutter grundejerforeningen sit åbne brev.

Og lagde bestyrelsen for Vesterled Grundejerforening ikke fingrene imellem, så gjorde bestyrelsen for Vesterled Fjernvarme det endnu mindre, idet man i de lokale ugeblade 15. november 1967 skrev:

I marts 1965 blev der på en generalforsamling afholdt i Vesterled Grundejerforening nedsat et udvalg, der fik til opgave at undersøge mulighederne for fjernvarme i området.

Fra udvalgets side kontaktede man forskellige firmaer, der kunne påtage sig en sådan opgave, nemlig Bruun & Sørensen, Århus, Dansk Elektricitets Compagni, Odense, og firmaet Brøndum, Viborg, alle kendte firmaer inden for branchen.

Efter at der var indhentet skitseprojekter og foretaget besigtigelse af fjernvarmeverker, udført af de fire firmaer, og talt med bestyrelse og forbrugere i de forskellige områder, valgte man fra udvalgets side at anbefale foreningen at overdrage et evt. arbejde til Dansk Elektricitets Compagni.

Fra udvalgets side kontaktede man derefter indenrigsministeriets konsulent i fjernvarme, ingeniør Frederik Olsen, der overfor udvalget gav udtryk for, at »Vesterled« var et særdeles passende område i størrelsesmæssig henseende.

Udvalget var imidlertid klar over, at det var en stor opgave, og at man måtte kontakte kommunen, ikke mindst vedrørende spørgsmålet om placeringen af varmecentralen. Fra udvalgets side tilskrev man derfor den 17. oktober 1965 kommunen med en anmodning om drøftelse af hele sagen, og svar på denne skrivelse forelå den 5. november 1965 med henstilling om at undersøge interessen for sagen blandt beboerne.

Efter et borgermøde, afholdt den 15. december 1965, hvor der viste sig stor interesse for sagen, foretog DEC opmåling af samtlige ejendomme i området, hvorefter firmaet forelagde projekt med bindende priser for de enkelte forbrugere.

Udvalget fandt, at der nu var så mange realiteter i sagen, at man den 25. marts 1966 tilskrev kommunen for at få den tidligere omtalte drøftelse om sagen.

Dette brev blev fulgt op med et par telefoniske henvendelser.

Den 12. maj 1966 – altså to måneder efter – modtog udvalget et brev

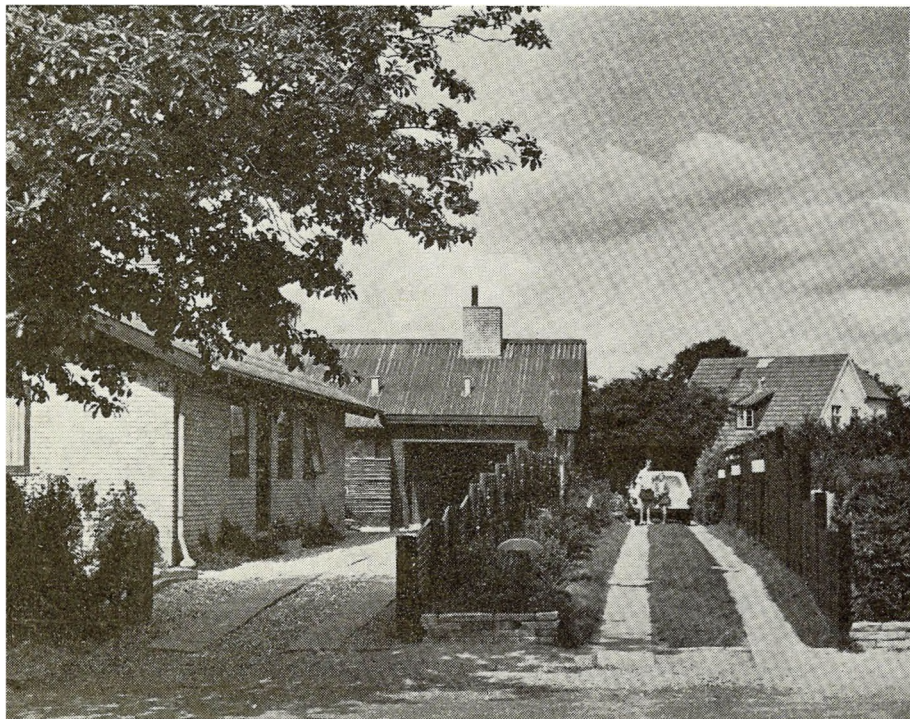
fra stadsingeniøren, der meddelte, at sagen stadig var under overvejelse men at man så snart disse overvejelser var afsluttet ville sætte sig i forbindelse med udvalget om et nyt møde.

Det var derfor meget overraskende for udvalget, at teknisk udvalg ved skrivelse af 10. august 1966 anmodede udvalget om at stille det videre arbejde i bero med den begrundelse, at man var ved at undersøge muligheder for varmeforsyning for hele kommunen.

Der var i den forløbne tid – ikke mindst fra DEC – lagt et stort og bekosteligt arbejde i sagen, ligesom der var ført indgående forhandlinger med »Bikuben« om en finansiering og opnået tilsagn herom.

Udvalget mente derfor ikke at kunne standse arbejdet, så meget mere som man måtte opfatte teknisk udvalgs skrivelse som et udtryk for, at man ikke i kommunen var tilstrækkelig klar over, hvor langt sagen var fremme.

Den lange tid, der var hengået, inden man modtog svar fra kommunen, tilskrev man den omstændighed, at udvalget ikke repræsenterede noget egentligt selskab eller organisation, hvorfor man indkaldte til en

stiftende generalforsamling den 30. november 1966, hvor der blev valgt en bestyrelse til at føre de videre forhandlinger.

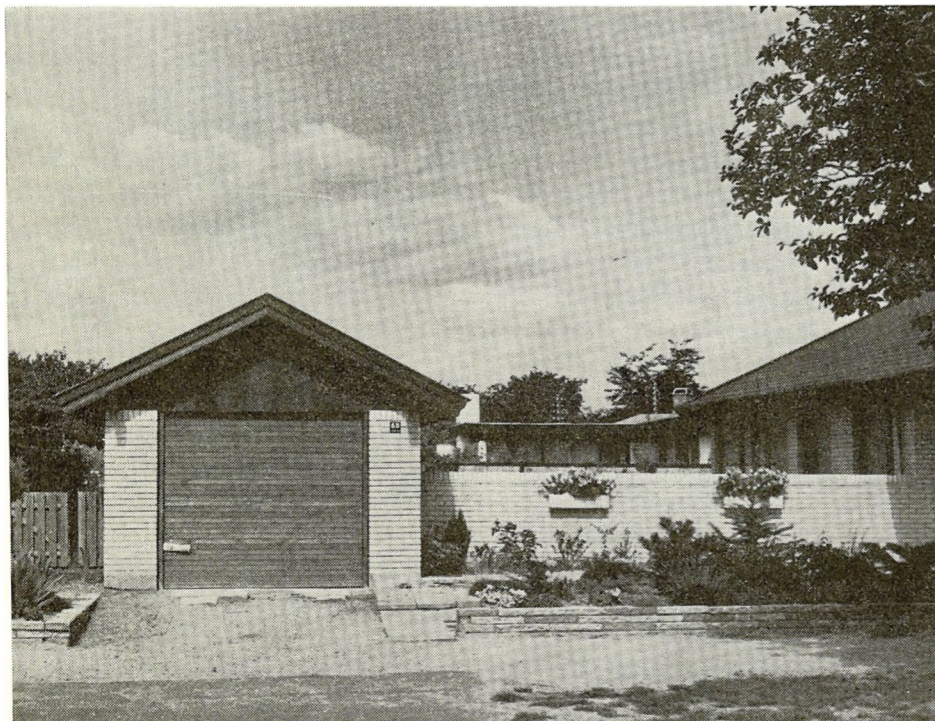
Først nogle måneder senere blev bestyrelsen mundtligt gjort bekendt med, at Bruun & Sørensen ikke alene var kommunens konsulent, men også var antaget til at udarbejde og udføre projekt for fjernvarme i hele kommunen, hvilket efter de hidtidige forhandlinger og meddelelser kom meget overraskende.

Sagens senere forløb har været præget af mange forsøg på at få et samarbejde og en samordning af de forskellige projekter i stand.

Dette har imidlertid vist sig at være umuligt, idet det viste sig, at aftaler truffet med repræsentanter for Bruun & Sørensen på fællesmøder ikke blev overholdt.

Da Brøndbyernes kommune købte vandværket, blev den medfølgende store vandværksgrund udstykket til nyt parcelhusområde med bl. a. koteletgrunde ved Vesterledsallé, og husene viser tydeligt ændringen i byggestilen i forhold til tidligere parcelhuse.

Bestyrelsen for Vesterled Fjernvarme havde for Bruun & Sørensen udbedt sig visse garantier med hensyn til dækningsafgifter m. v., men Bruun & Sørensen fremsendte blot nogle tilslutningsbetingelser, som bestyrelsen ikke mente at ville anbefale medlemmerne, idet disse rent økonomisk ville overstige, hvad man i Vesterled Fjernvarme kalkulerede med.

Herefter tilskrev man Bruun & Sørensen og kommunen og oplyste, at man ikke kunne tilslutte sig de fremsendte tilslutningsbetingelser.

Den 21. juli 1967 modtog bestyrelsen et brev fra borgmesteren, der henstillede til bestyrelsen om at få de afbrudte forhandlinger genoptaget, for at få klargjort, hvad der rent teknisk og økonomisk måtte skille Vesterleds Fjernvarme og Brøndbyernes Fjernvarme.

Den 12. september 1967 besvarede bestyrelsen dette brev, og man tilkendegav, at man fra Vesterleds Fjernvarmes bestyrelse følte sig meget dårligt behandlet af kommunen i hele denne sag, men at man naturligvis var villig til og interesseret i et møde med teknisk udvalg, men at man dog måtte betone, at det var bestyrelsens standpunkt, at man måtte fastholde de betingelser og forudsætninger, der dannede grundlag for stiftelsen af Vesterled Fjernvarme.

Da bestyrelsen nu erfarer, at der har været afholdt stiftende generalforsamling i Brøndbyvester Fjernvarme, og man endnu ikke er blevet tilsagt til møde med teknisk udvalg eller Bruun & Sørensen, må man fra Vesterled Fjernvarmes bestyrelse beklageligvis drage den slutning, at man ikke ønsker det omtalte samarbejde.

Bestyrelsen mener derfor – af hensyn til de beboere i »Vesterled«, der stadig er interesseret i fjernvarme – at måtte opgive en ulige kamp for oprettelsen af et privat fjernvarmeværk inden for et naturligt afgrænset område, hvor man ikke i fremtiden var blevet pålagt større udvidelser af nogen art med nye og måske uforudsete meget dyre anlægsudgifter.

Med en smule goodwill fra kommunens side var det lykkedes at få en sådan varmecentral, men vi må konstatere, at det endnu engang lykkedes vor kommunalbestyrelse at tilsidesætte parcelhusejernes ønsker i »Vesterled«, samtidig med at man nu benytter situationen til at undlade de på borgermødet sidste år afgivne løfter om at påbegynde nedlæggelse af de manglende fliser i »Vesterled«, idet man her må betænke, at her er det et spørgsmål, som angår alle skatteydende parcelhusejere i »Vesterled«, hvilket jo ikke er tilfældet med fjernvarmen – men det bliver det måske?

Bestyrelsen har nu kun tilbage at udtrykke håbet om, at Brøndbyvester Fjernvarme må gå en god økonomisk fremtid i møde, hvilket jo

desværre ser ud til at blive vanskeligt, når man ser på den udvikling, der sker på fjernvarmeområdet i vore nærmeste nabokommuner, slutter bestyrelsen for Vesterled Fjernvarme.

Det var bestyrelsens sidste handling.

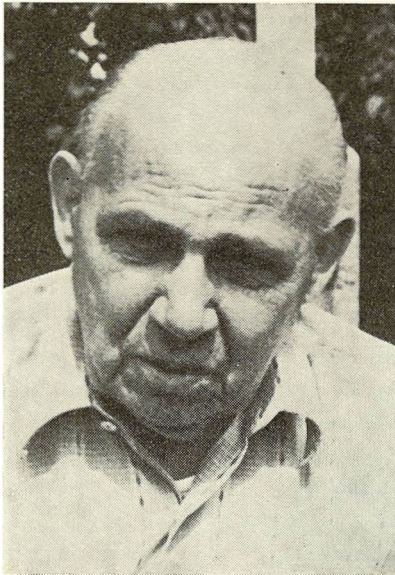
På grundejerforeningens generalforsamling den 5. marts 1968 i Kirkebjergsalen oplystes det, at Andelsselskabet Vesterled Fjernvarmeværks bestyrelse betragtede tanken som død og havde opgivet den ulige kamp.

Gennem de forløbne 50 år har Vesterled Grundejerforening haft 12 formænd, hvoraf dog 3 har haft hvervet to gange.

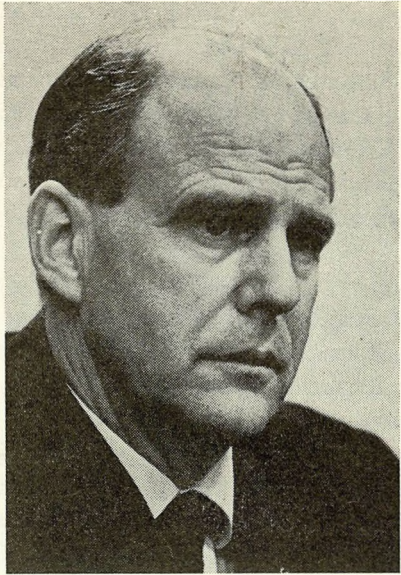
Rækkefølgen har været:

Fra 15. oktober 1920:	Carl Jensen
Fra 15. august 1929:	Holger Dibbern
Fra 9. februar 1933:	C. Gersløv
Fra 28. februar 1933:	Chr. Christensen
Fra 23. marts 1934:	H. Mortensen
Fra 29. februar 1936:	Chr. Christensen
Fra 25. oktober 1937:	H. Mortensen
Fra 19. maj 1938:	C. Gersløv
Fra 29. juli 1943:	Jens Chr. Jensen
Fra 24. november 1965:	Børge Jensen
Fra 5. marts 1968:	Knud Møller
Fra 17. marts 1970:	Erik Borsholt

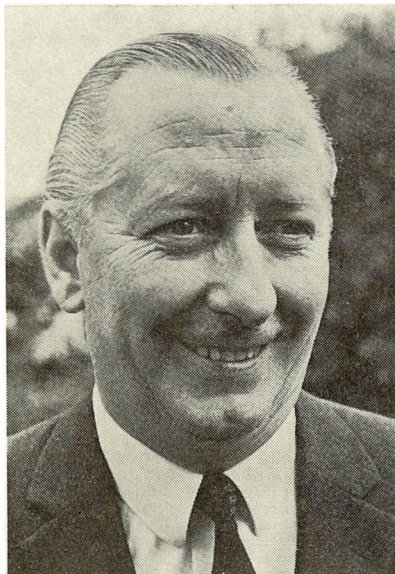

Jens Chr. Jensen
Formand fra 29. juli 1943 til 24.
november 1965

Børge Jensen
Formand fra 24. november 1965
til 5. marts 1968

Knud Møller
Formand fra 5. marts 1968
til 17. marts 1970

Erik Borsholt
Formand fra 17. marts 1970